

Prežiť svoj život

novinky

**Prežiť svoj
život**

Mongolsko:

V tieni

Džingischána

rozhovor

**Scarlett
Čanakyová**

téma

**Audiovizuálny
fond**

recenzia

**Legenda
o Lietajúcom
Cypriánovi
Katka**

V NAŠICH FILMOCH JE AJ NAŠA HISTÓRIA

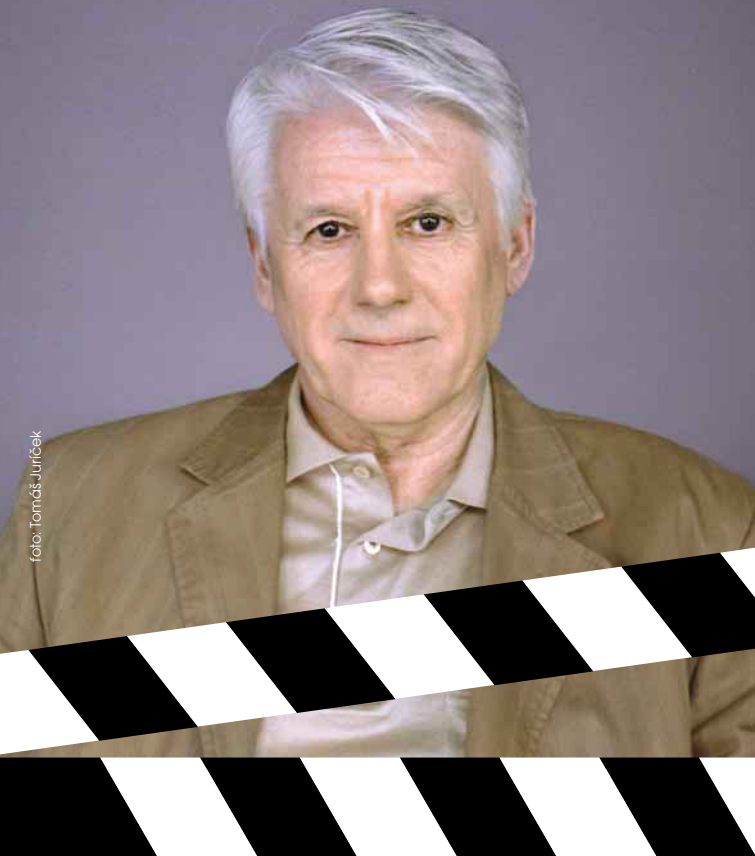

foto: Tomáš Jurček

KLAPKA.SK VAŠA BRÁNA DO SVETA FILMU

KNIHY | ČASOPISY | DVD | CD | PLAGÁTY

WWW.KLAPKA.SK | WWW.SFU.SK

Septembrové číslo Film.sk je vždy ozvláštnené. Každoročne s ním ako zvláštne vydanie vychádza programový bulletin k nekomerčnej putovnej prehliadke Projekt 100. Tento rok je prevzatie dvojnásobné. „Projektové“ číslo vychádza v zmenenom formáte a v novej grafickej úprave. Táto inovácia ale nie je samoučelná. Je predzvesťou zmien, ktoré v redakcii pripravujeme počas celého roka a ktorých vyvrcholením bude po našich tradičných jedenástich ročníkoch Film.sk jeho redizajn a transformácia na moderné periodikum. Aktuálny formát bulletinu Projekt 100 je totožný s tým, do akého sa od januára budúceho roka Film.sk zo svojho súčasného vreckového rozmeru „prelne“, jeho grafická úprava však – až na drobné detaily – korešponduje s celkovým vizuálom prehliadky Projekt 100. Znamená to, že prevzatiem ešte nie je koniec. Finálna podoba novej grafickej úpravy sa k vám dostane až o štyri mesiace. Dôvod? Ústretovosť k zberateľom, ktorí si jednotlivé ročníky Film.sk archivujú vo väzbe a zmena rozmeru počas roka by im tento zámer znemožnila. Treba však povedať, že rozhodnutie pre celkový redizajn Film.sk sa rodilo dlhšie a je pre nás veľkou zmenou na ceste k čitateľovi. Dejú sa však aj iné „veľké“ veci a tento rok je v oblasti periodickej tlače záujemcom o film dopriate podstatne viac. Počas leta vyšli dva nové filmové časopisy – odborný občasník o animovanom filme Homo Felix a dvojmesačník Kinečko, ktorý odráža kinematografiu v súčasných a premenlivých súvislostiach. Vďaka nim sa rozširuje priestor na širšiu a rôznorodejšiu reflexiu filmu. Áno, konečne aj u nás. Konečne tu pôjde o „iné“ čítanie.

Simona Nátová-Tušerová

NA ÚVOD

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

Kamil Peteraj

básnik a textár

foto: Peter Procházka

Veľmi rád mám filmy Juraja Jakubiška Kristove roky a Vtáčkovia, siroty a blázni a tiež film Štefana Uhra Slnko v sieti. Myslím si, že sú to prelomové diela, ktoré vyslobodili slovenskú kinematografiu z realizmu a dodali jej viac fantázie a obrazotvornosti. Páči sa mi, že ich tvorcovia mali odvahu experimentovať a túžbu vytvoriť niečo nové. Aj preto tieto diela považujem za medzníky v histórii slovenskej kinematografie. V súčasných filmoch niečo také chýba.

34

36

24

22

OBSAH

- 3 ⇐ **PLUS / MÍNUS MESIACA** v slovenskej kinematografii
- 4 – 10 ⇐ **KALENDÁRIUM** filmových podujatí mesiaca
- 11 – 20 ⇐ **NOVÉ FILMY** pre premiérové kiná
- 20 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 21 ⇐ **NOVINKY** alebo krátke filmy v distribúcii
- 22 ⇐ **NOVINKY** alebo Prežiť svoj život podľa Jana Švankmajera
- 23 ⇐ **NOVINKY** alebo Mongolsko: V tieni Džingischána podľa Pavla Barabáša
- 24 – 27 ⇐ **ROZHOVOR** alebo scenáristka a dramaturgička Scarlett Čanakyová
- 28 – 31 ⇐ **TÉMA** mesiaca alebo Audiovizuálny fond
- 32 – 33 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 34 – 35 ⇐ **RECENZIA** alebo Legendá o Lietajúcom Cypriánovi podľa Mariany Čengel Solčanskej
- 36 – 37 ⇐ **RECENZIA** alebo Katka podľa Heleny Třeštíkovéj
- 38 – 39 ⇐ **OHLASY** alebo 18. MFF Art Film Fest
- 40 – 41 ⇐ **OHLASY** alebo 45. MFF Karlovy Vary
- 42 ⇐ **OHLASY** alebo 36. LFŠ Uherské Hradiště
- 43 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 44 – 45 ⇐ **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
- 46 – 47 ⇐ **DVD** nosiče
- 48 ⇐ **PROFIL** alebo kameraman Karol Krška
- 49 ⇐ **IN MEMORIAM** alebo režisér Igor Čiel
- 50 ⇐ **ČO ROBIA** alebo na čom pracujú slovenskí filmári
- 51 ⇐ **DR. DIVNOLÁSKA**
- 52 – 57 ⇐ **PROGRAMY**
- 57 ⇐ **JUBILEÁ**
- 58 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA** a uzávierky na granty a podporné programy
- 59 ⇐ **REBRÍČEK** alebo TOP TEN za prvý polrok 2010
- 60 ⇐ **STALO SA ZA 30 DNÍ**
- 60 ⇐ **NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V Klapka.KK**

Film.sk
Mesačník o filmovom dianí na Slovensku
11. ročník
Vydavateľ: Slovenský filmový ústav
Adresa redakcie: Film.sk
Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32
811 09 Bratislava
tel.: 02/57 10 15 25
fax: 02/52 73 32 14
e-mail: film.sk@sfu.sk

Séfredaktorka:

Simona Nótová-Tušerová

Tajomníčka redakcie:

Eva Michalková

Redakčná rada: Peter Dubecký

generálny riaditeľ SFU

Alexandra Strelková

riaditeľka NKC – SFU

Marián Brázda

vedúci edičného oddelenia SFU

Miroslav Ulman

odborný referent Audiovizuálneho

informačného centra SFU

Simona Nótová-Tušerová

tlačová tajomníčka SFU

Stefan Vraštiak

tajomník KFN SSN

Design: Marek Borovský

Grafická úprava:

Microtus – Dušan Slezák

Tlač: Dolis, spol. s r.o.

Uzávierka čísla 9/2010:

23. 8. 2010

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Názory redakcie sa nemusia

zhodovať s názormi

prispievateľov.

Foto na titulnej strane:

Prežiť svoj život – Asociácia

slovenských filmových klubov

Film.sk vychádza

s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Akkoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov, vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

VÝPOŽIČNÉ HODINY V ODDeleniach DOKUMENTÁCIE A KNIŽNIČNÝCH SLUŽIEB A MEDIATÉKY SFÚ!

Od 1. septembra 2010 platia pre pracoviská oddelení dokumentácie a knižničných služieb a mediatéky pôvodné výpožičné hodiny:

PONDELOK: 9.00 – 12.00 hod.

UTOROK: 9.00 – 12.00 hod.

STREDA: 9.00 – 12.00 hod. a 14.00 – 16.00 hod.

ŠTVRTOK: 14.00 – 16.00 hod.

PIATOK: voľný deň

Richard Blech, filmový publicista a historik: „Najväčším plusom sú dve knihy, ktoré si veľmi vážim. Po dosť prechválených, ale aj jednostranných Dejinách filmu autorskej dvojice Thompsonová – Bordwel, poznačených tradičným americkým ignorantsvom stredo-európskych a východoeurópskych filmových kultúr, sa dostala na knižný trh kniha klasika poľskej filmológie Jerzyho Plazewského Dějiny filmu 1895 – 2005. Autor v nej vo všetkých aspektoch nadviazal na priekopnícke šesťsväzkové Dejiny filmu svojho krajana Jerzyho Toeplitza, jeho kniha je príkladom exaktnej, veľmi prehľadnej a pritom fundovanej práce. Aj druhým plusom je novovydaná kniha – Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra autorky Petry Hanákovéj, ktorá vyšla pod egidou SFÚ. Je v nej povedané všetko, určite uspokojí všetky záujmové vrstvy čitateľov, ktorí sa o tomto klasika slovenského filmu zaujímajú. Za najväčší mínus v našej publicistike, či už v printových alebo audiovizuálnych médiách, považujem ignorantsvo pri písaní mien, predovšetkým slovenských (!) hercov. Kroner je Krónom, Gruberová je Grúberovou, Kišonová-Hubová je Kišoňovou.... Rovnako pračudesné je to s výslovnosťou mien niektorých zahraničných osobností. Alain Delon je alan, hoci sa volá alén, Luchino Visconti nie je lučino, ale lukino. A už úplne komickú podobu dostávajú z ruštiny transkribované mená prostredníctvom angličtiny. A pritom nie je ani také ťažké overiť si, ako sa títo ľudia naozaj volajú.“

Marian Urban, producent: „Nové časopisy, knihy o filme, DVD, nebývalé investície do vývoja projektov, lokálne i medzinárodné podujatia, workshopy, festivaly, prehliadky a mnohé iné pestré, výživné aktivity v poduhbí slovenskej kinematografie s podporou nového fondu, nádej pre kreatívnych inventorov a adaptorov i filmožrútov, to sa mi páči... Pár presných postrehov o fonde a logických požiadaviek, ale aj nekonštruktívne, sebastredné, nedovzdelané argumenty (napríklad, že: takto to nikde v Európe nie je (sic!) – ale práveže je aj nie je, pre začiatok si stačí trochu „zabrowsovať na nete“, neskôr realizovať skutočne medzinárodný a európsky projekt, prečítať si príslušnú legislatívu a literatúru a oči sa možno otvoria), egoické mediálne manipulácie (filmári majú druhú Kolibu (uť!) – nálepkanie zlodejov bez podania trestných oznámení a čo ešte? škoda slov, aj kôň by sa smial). Čo je prapríčinou všetkej zloby, nešťastia a zla na tejto planéte? Ego, a to sa tu zhmotnilo a rozbujnelo, ako už dávno nie... Čo s tým? Zatiaľ si ako chlapi na piesku dokazujú, kto má väčší, ale i to pomíne. Verím, že majú na viac – a toto by sa mi nemalo páčiť? Haj, hou...“

Objednávkový kupón na www.film.sk.

SEPTEMBER 2010

Filmové podujatia na Slovensku

12. august – 15. november

Putovná prehliadka krátkych filmov *Krafasy*

(miesto konania – 12 slovenských miest)

Putovná prehliadka krátkych filmov, ktoré získali ocenenia na medzinárodných festivaloch študentskej tvorby v Českej republike a na Slovensku. V približne dvojhodinovom programe diváci majú možnosť vidieť hrané, dokumentárne a animované filmy tvorcov prevažne zo Slovenska a Česka, ale aj z iných krajín strednej a východnej Európy. Viac na www.cinemaview.sk.

3. – 5. september

6. (nielen) filmový festival *Kinobus*

(miesto konania – Žilina / Mlilówka / Bystřice / Staškov / Skalitzé)

Tematická (nielen) filmová prehliadka *Kinobus* je hravá akcia, experimentujúca s formami prezentácie filmu, možnosťami umenia a jeho vzťahu k lokalite. Charakterizujú ju autobusy, ktoré s divákmi cestujú po starých vidieckych kinosálach. Podujatie je nesúťažné, má seminárny charakter a je zamerané na stredoeurópsky film s dôrazom na slovenskú kultúru. Téma šiesteho ročníka je Hranica. Viac na www.kinobus.sk.

9. – 15. september

5. MFF Cinematik

(miesto konania – Piešťany – Dom umenia / Cinematik bar / Kino Fontána / MkkS A. Dubčeka / Kursalon / Hudobný pavilón / Bažant Kinematograf)

Piaty ročník podujatia ponúkne množstvo kvalitných filmov rozdelených do viacerých sekcií. V hlavnej súťažnej kategórii Miesto stretnutia Európa sa premietne kolekcia najlepších európskych filmov z rokov 2009 a 2010, ktorá vznikla ako výsledok hlasovania mladých európskych filmových kritikov, pričom víťazný film získava hlavnú cenu festivalu *Meeting Point Europe Award*. V druhej súťaži pod názvom *Cinematik.doc* sa o cenu *Film Europe Award* budú uchádzať slovenské celovečerné dokumentárne filmy, odpremiérované od septembra 2009 do septembra 2010. Posúdi ich medzinárodná porota filmových kritikov a tvorcov. Program doplnia rôznorodé nesúťažné sekcie a zaujímavé sprievodné podujatia. Uskutoční sa aj medzinárodný seminár na tému Koprodukovanie dokumentárnych filmov v Európe, spojený s prezentáciou pripravovaných slovenských dokumentov, ktorú organizuje Slovenský filmový ústav v spolupráci s MFF Cinematik a kanceláriou MEDIA Desk Slovensko. Viac na www.cinematik.sk.

9. september – 31. december

16. Projekt 100

(miesto konania – 35 slovenských miest)

Podstatou putovnej prehliadky Projekt 100 je už od roku 1994

SEPTEMBER 2010

prezentácia mimoriadnych a oceňovaných svetových filmov. Vo vybraných kinách a filmových kluboch po celom Slovensku sa počas štyroch mesiacov divákovi predstaví ďalšia desiatka významných filmov nielen z histórie svetovej kinematografie, ale i výnimočné filmové počiny zo súčasnej európskej tvorby. Tohtoročnú kolekciu tvoria nový film Andreja Wajdu *Svätá tráva*, dráma o ľudskej túžbe a ilúziách *Muž z Londýna* v réžii Bélu Tarra, kultový milostný príbeh Hala Ashbyho *Harold a Maude*, brutálny realizmus v sociálnej dráme *Fish Tank* Andrey Arnold, komédia s Woody Allenom v hlavnej úlohe *Zahraj to znovu*, *Sam* v réžii Herberta Rossa, Allenov nový film *Užívaj si, ako sa len dá!*, lakonická snímka Akiho Kaurismäkiho *Zmluva s vrahom*, podmanivá dobová dráma Michaela Hanekeho *Biela stuha* či noirová klasika *Hlboký spánok* režiséra Howarda Hawksa. Otváracím titulom prehliadky bude najnovšia snímka medzinárodne uznávaného českého režiséra a animátora Jana Švankmajera, koprodukčný film *Prežiť svoj život*, s ktorým sa v projekte 100 bude premietaf krátky animovaný film Kataríny Kerekesovej *Kamene*. Krátky hraný film *X=X+1* režiséra Juraja Krasnohorského sa bude premietaf pred filmom *Užívaj si, ako sa len dá!*. Viac na www.asfk.sk a vo Zvláštnom vydaní Film.sk – Projekt 100.

17. – 19. september

7. Comics SALÓN a 23. IstroCON

(miesto konania – Bratislava – Istopolis)

Medzinárodný festival Comics SALÓN priniesie počas troch dní prezentáciu a výstavu comicsu a výtvarných diel, sekciu anime, mangy a hier, besedy a príspevky o japonskej kultúre, odborné prednášky a workshopy či turnaje a hranie najnovších počítačových hier. Paralelne s ním sa bude odohrávať aj 23. ročník festivalu IstroCON, na ktorom si návštevníci budú môcť pozrieť zaujímavé filmové trháky v sekciách sci-fi, fantasy a horor, uskutočnia sa aj literárne súťaže, prednášky a ďalšie sprievodné aktivity. Viac na www.comics-salon.sk.

23. september o 20.00 h.

Videoklip ako filmové umenie

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)

Máte radi výnimočnú hudbu a jej mimoriadne filmové obrazy? Poznáte zimomriavky z úžasnej symbiózy hudby a obrazu, keď médium vytvára dokonalý pocit naplnenia? Je to téma, ktorej sa venuje aj večer najlepších videoklipov so šéfredaktorom portálu Kinema.sk Petrom Konečným. Viac na www.a4.sk.

23. – 26. september

1. MAFF 2010 – Music and Film Festival

(miesto konania – Bratislava – Palace Cinemas Eurovea /

kino *Mladost* / DK Zrkadlový háj)

Prvý ročník festivalu hudobných filmov, ktorý spája hudobný a filmový svet, priniesie filmové predstavenia a v nadväznosti

SEPTEMBER 2010

na ne i živé koncerty. V programe je sedem domácich titulov, vrátane dvoch noviniek – dlhometrážneho dokumentu Petra Kováčika *Slnko stúpa* o kapele Longital a stredometrážneho dokumentu *Cigarety a pesničky* Mareka Šulíka a Jany Belišovej. Tie dopĺňajú snímky *Bratislava – Čertovo kolo* (r. Š. Semjan), *Ilja* (r. I. Ostrochovský), *Kamene* (r. K. Kerekesová), *Momentky* (r. P. Krištúfek) a *Pravda víťazí* (r. L. Kaboš). Zo zahraničných snímok divácividia napríklad slávny film *Dáždniky z Cherbourgu* z roku 1964 s 21-ročnou Catherine Deneuve, v ktorom sa namiesto dialógov spieva, a zaujímavú spomienku na jeho nakrúcanie s názvom *Bol raz jeden film – Dáždniky z Cherbourgu* alebo zábavný dokument *Anvill Príbeh Anvillu* o kanadskej kapele Anvill. Do programu je zaradená aj experimentálna sci-fi dráma francúzskeho elektronického dua Daft Punk *Electroma*, unikátny dokument *Beastie Boys, 50 kamier a 40 tisíc očí* či hravý príbeh v réžii Miloša Formana *Dobře placená procházka*. Viac na www.maff.sk.

24. september

4. medzinárodná prehliadka amatérskych filmov AmatFest

(miesto konania – Námestovo – Dom kultúry)

AmatFest je nesúťažná prehliadka neprofesionálnych filmov, ktoré boli ocenené na rôznych súťažných prehliadkach alebo zaujali organizátorov podujatia. Prehliadka hraných, experimentálnych, animovaných filmov a videoklipov sa koná každé dva roky, štvrtý ročník priniesie amatérske filmy zo Slovenska, Českej republiky, Chorvátska, Estónska, Anglicka a Nemecka. Viac na www.amatfest.sk.

24. – 27. september

19. Divadelná Nitra

(miesto konania – Nitra – Aula UKF)

Súčasťou medzinárodného divadelného festivalu je opäť aj prehliadka súčasných európskych filmov pod názvom *film.eu*. Divácividia filmy *Kamene* (r. K. Kerekesová), *Múry sú vysoké a hrubé* (r. J. Johánides), *Na sever* (r. R. D. Langlo) a *Hadewijch – medzi Kristom a Aham* (r. B. Dumont). Viac na www.nitrafest.sk.

27. september – 1. október

27. MFF Agrofilm

(miesto konania – Nitra-Lužianky – Centrum výskumu živočíšnej výroby)

Filmový festival Agrofilm je tradičná prehliadka vedeckých, odborných a informačných videofilmov z krajín celého sveta z oblasti agropotravinárstva, lesníctva, vodných zdrojov, ekológie, vidieka a života jeho obyvateľov i prognózy a vízie ďalšieho vývoja multifunkčného udržateľného pôdohospodárstva. Súčasťou festivalu sú rôznorodé sprievodné podujatia. Viac na www.agrofilm.sk.

SEPTEMBER 2010

29. september o 17.00 h.

Projekcia bulharského filmu *Moje maličké nič*

(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút)

Film *Moje maličké nič* (2007) režiséra Doča Bodžakova rozoberá problém, o ktorom sa v Bulharsku málo hovorí. Je ním medzinárodný obchod s bábätkami, ktorého trasa prechádza cez Bulharsko. Film autenticky zobrazuje detaily obchodu s deťmi a tematizuje morálnu stránku problému. Viac na www.bulki.sk.

29. september o 20.00 h.

Kino podľa Martina Kaňucha

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)

Cyklus autorsky zostavených projekcií v réžii slovenských tvorcov a osobností nielen z oblasti filmu pokračuje exkluzívnou kinofilnou kolekciou Martina Kaňucha, šéfredaktora filmologického časopisu *Kino-lkon* a šedej eminencie mnohých slovenských festivalov. Svoj večer nazval *Hladné oká*. Viac na www.a4.sk.

29. september – 2. október

16. MF dokumentárnych filmov Etnofilm Čadca

(miesto konania – Čadca – Kysucké múzeum / Kultúrne a informačné centrum)

Etnofilm Čadca je medzinárodné filmové bienále venované etnológii a sociálnej a kultúrnej antropológii. Jeho zámerom je predstaviť najnovšie dokumentárne filmy o kultúrnej a sociálnej rôznorodosti ľudského spoločenstva a zvýšiť povedomie o potrebe jej ochrany, podporí vznik nových filmových diel na uvedené témy udeľovaním ocenení, prispieť k rozvoju slovenskej filmovej tvorby v oblasti vizuálnej antropológie a organizovať na pôde festivalu odborné podujatia. Hlavnou cenou súťaže, ktorú na festivale udeľí medzinárodná porota, je Zlatý turoň. Súčasťou programu bude aj pocta Paľovi Bielikovi, priemietnu sa filmy *Pod holým nebom*, *Týždeň vo filme – Za Paľom Bielikom* a *Nie je Adam ako Adam*. Viac na www.etnofilm.sk.

29. september – 3. október

Filmový festival inakosti

(miesto konania – Bratislava – FK 35_mm / FK Nostalgia)

Deviaty ročník medzinárodnej filmovej prehliadky gay a lesbických filmov je zameraný na prezentáciu domácej, európskej a svetovej kinematografie s tematikou sexuálnych menšín. Bombónikom tohtoročného programu bude mini-sekcia *Latino Lovers(?)* a niekoľko festivalových hitov, ktoré potešia predovšetkým klubových divákov, napríklad *Single Man* (r. T. Ford) s Colinom Firthom a Julianne Moore, *Príboj (Contracorriente)*, r. J. Fuentes-León) z Peru či francúzska snímka *Imaginárne lásky (Les amours imaginaires)*, r. X. Dolan) o milostno-priateľskom

SEPTEMBER 2010

trojuholníku. Samostatné programové bloky budú venované aj témam, ktoré sú na Slovensku stále považované za kontroverzné, ako Gay Pride či viera a homosexualita. Po skončení festivalu sa v dňoch 4. a 5. októbra v Palace Cinemas Aupark uskutočnia Ozveny festivalu, počas ktorých sa predmetnú diviacky najatraktívnejšie filmy festivalu. Viac na www.ffi.sk.

29. september – 3. október

11. Multikultúrny festival Barbakan

(miesto konania – Banská Bystrica – Pamätník SNP / Divadlo Ivana Palúcha / Club 77)

Aj tento rok tvorí Multikultúrny festival Barbakan pestrý program zložený z troch elementov: hudba, film a fine-art. Súčasťou filmového Barbakanu bude opäť súťažná sekcia študentských filmov, ktorá prinesie snímky z trinástich krajín sveta. Ich kvalitu bude v troch kategóriách (dokumentárny, animovaný a hraný film) posudzovať medzinárodná porota, ktorej bude predsedať benátskym Zlatým levom ocenený izraelský režisér Samuel Maoz. Porota udelí štyri ocenenia, o piatom rozhodnú diváci. Nesúťažné sekcie filmovej časti oslovia nielen klubových divákov, ale aj širšie publikum. Program bude tvoriť reprezentačný výber filmov súčasného prúdu tzv. rumunskej novej vlny, poľská sekcia s názvom „film offowy“, Ozveny filmových festivalov, sci-fi sekcia Varovný prst či sekcia Grindhouse, venovaná spolupráci režisérov Quentina Tarantina a Roberta Rodriguez. Viac na www.vresk.sk.

30. september o 20.00 h.

Projekcia filmu *Pásla kone na betóne*

(miesto konania – Bratislava – Vysokoškolský klub Elam)

Projekcia filmu Štefana Uhra *Pásla kone na betóne* s osobnou účasťou scenáristky Milky Zimkovej. Viac na www.elam.sk.

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

27. august – 3. september

18. MFF Love is Folly – Varna (Bulharsko)

Súčasťou festivalu bude sekcia slovenských filmov, v ktorej sa predmetnú tituly *Slnko v sieti* (r. Š. Uher), *Medená veža* (r. M. Holly), *Ružové sny* (r. D. Hanák), *Postav dom, zasad' strom* (r. J. Jakubisko), *Pásla kone na betóne* (r. Š. Uher), *Iná láska* (r. D. Trančík), *Fontána pre Zuzanu* (r. D. Rapoš) a v súťaži bude Slovensko zastupovať film *Líštičky* (r. M. Fornay). Viac na www.fcc-varna.com.

1. – 5. september

6. Budapešťiansky festival krátkych filmov BuSho – Budapešť (Maďarsko)

Projekcia filmov *Arsy-Versy* (r. M. Remo), *Obraz do Ameriky* (r. P. Kováčik) a *Monštrum* (r. M. Baláž). Viac na www.busho.hu.

SEPTEMBER 2010

1. – 6. september

2. MF filmov o zdraví Ippokratís – ostrov Kos (Grécko)

Projekcia filmu *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová). Viac na www.healthfilmfestival.gr.

1. – 11. september

67. MFF Benátky (Taliansko)

Projekcia nového koprodukčného česko-slovenského filmu Jana Švankmajera *Prežiť svoj život* v sekcii Mimo súťaž. Viac na www.labiennale.org.

1. september – 20. október

Manifesto: Ozveny svetových filmových festivalov – 50 miest (Česká republika)

Súčasťou putovnej prehliadky Manifesto, ktorá prinesie pozoruhodné tituly mimo českej distribúcie, bude aj film Juraja Nvoťu *Muzika*. Viac na www.manifesto2010.cz.

2. – 8. september

9. MFF pre deti a mládež Nueva Mirada – Buenos Aires (Argentína)

Projekcia filmov *Pružinka* (r. M. Mészáros) a *Chyťte ho!* (r. B. Šima). Viac na www.nuevamirada.com.

3. september

Svetová premiéra slovenského dokumentu na EXPO 2010 – Šanghaj (Čína)

Premiéra celovečerného dokumentárneho filmu Ladislava Kaboša *Zmenil tvár Šanghaja* o slávnom slovenskom architektovi Ladislavovi Hudecovi, ktorého diela sa stali súčasťou čínskej národnej kultúry. Hudec sa stal „otcom“ ázijských mrakodrapov, autorom prvých odvážnych konštrukcií z odľahčenej ocele. Režisér filmu sa vydal s dnes už vyše 80-ročnými deťmi Ladislava Hudeca po stopách ich otca, v dokumente budú po prvýkrát zverejnené aj vzácne Hudecove 16 mm filmy z rokov 1920 – 1947. Náročný projekt sa realizoval na troch kontinentoch, a to v Európe, Číne a USA. Viac na www.mediafilm.cz.

3. – 11. september

16. Aye Aye Film Festival – Nancy (Francúzsko)

Projekcia filmu *Ako sa varía dejiny* (r. P. Kerekes). Viac na www.ayeaye-vo.com.

7. – 12. september

8. MF animovaných filmov Fantoche – Baden (Švajčiarsko)

Projekcia filmu *Dvojhlasná invencia A-mol* (r. V. Král). Viac na www.fantoche.ch.

SEPTEMBER 2010

9. – 12. september

6. MFF Stretnutia s horským filmom – Zakopané (Poľsko)

Projekcia filmu *Mongolsko: V tieni Džingischána* (r. P. Barabáš).
Viac na www.spotkania.zakopane.pl.

9. – 14. september

Premietanie filmov Dušana Hanáka – Ischia / Rím (Taliano)

Projekcie filmov Dušana Hanáka *Obrazy starého sveta* a *Ružové sny*. Na podujatí sa osobne zúčastnia režisér Dušan Hanák a spisovateľ a scenárista Dušan Dušek.

15. september

Premiéra filmového pásma Carstensz – Praha (Česká republika)

Premiéra pásma filmov Pavla Barabáša pod názvom Carstenz, ktoré tvoria snímky *Bhután – Hľadanie šťastia*, *Cez Himaláje na bicykloch*, *Carstensz – Siedma hora*. Viac na www.kinoatlas.cz.

15. – 19. september

18. Třinecké filmové babie leto – Třinec (Česká republika)

Na podujatí sa premietne viacero archívnych aj súčasných slovenských filmov, medzi nimi *Erotic Nation* (r. P. Begányi), *Vtáčkovia, siroty a blázni* (r. J. Jakubisko), *Jaškov sen* (r. E. Grečner), *BRATISLAVAfilm* (r. J. Kroner), *Lietajúci Cyprián* (r. M. Čengel Solčanská), *Kamene* (r. K. Kerekesová), *Ďakujem, dobre* (r. M. Priklér), *Hranica* (r. J. Vojtek), *Nickyho rodina* (r. M. Mináč), *Ilja* (r. I. Ostrochovský), *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová), *Vojnové hry a muž, ktorý ich zastavil* (r. D. Jablonski) a *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.tfl.cz.

16. september – 10. január 2011

Premietanie filmov Martina Slivku – Paríž (Francúzsko)

Projekcia filmov Martina Slivku *Etudy o človeku zo slovenskej gotiky* a *Posledná večera* v Múzeu Cluny na výstave Zlatom a ohňom. Viac na www.musee-moyenage.fr.

17. – 26. september

19. medzinárodné filmové fórum Arsenals – Riga (Lotyšsko)

Projekcia filmu *Slepé lásky* (r. J. Lehotský). Viac na www.arsenals.lv.

30. september – 9. október

3. MFF I've Seen Films – Miláno (Taliano)

Projekcia filmu *Obraz do Ameriky* (r. P. Kováčik).
Viac na www.icffilms.org.

prípravila **Eva Michalková**

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

(From Paris with Love, Francúzsko, 2009) 35 mm, ŠUP, 93 min., MN 15,
české titulky, **akčná komédia**

Bez súcitu

Réžia: Pierre Morel. **Námet:** Luc Besson. **Scenár:** Adi Hasak. **Kamera:** Michel Abramowicz. **Strih:** Frédéric Thoraval. **Hudba:** David Buckley. **Hrajú:** John Travolta, Jonathan Rhys Meyers, Kasia Smutniak, Richard Durden, Bing Yin, Amber Rose Revah, Eric Gordon, Luc Besson. **Distribútor:** Magic Box Slovakia

Asistent amerického ambasádora v Paríži James Reece má všetko, čo úspešný muž potrebuje: atraktívnu priateľku, luxusný byt a skvele platenú prácu. Jediné, po čom túži, je zažiť poriadnu akciu. Vo chvíli, keď dostane za úlohu byť poruke agentovi FBI Charliemu Waxovi, je nadšený. Waxovou úlohou je zabrániť teroristickému útoku v Pa-

riži. James však čoskoro zistí, že Waxovou záľubou je násilie, zastrasovanie a vytváranie chaosu. Najskôr strieľa, až potom sa pýta, či niekto prežil a ani jedno jeho vyšetrovanie nie je celkom normálne. Reece namočí do prípadu, v ktorom sa kšeftuje s kokainom, strieľa v pancierovej strely a hrozia v ňom výstrely z každej strany.

(The Sorcerer's Apprentice, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 110 min., MP 12,
slovenské titulky, **akčný / fantasy**

Čarodejov učeň

Réžia: Jon Turteltaub. **Námet:** Matt Lopez, Larry Konner, Mark Rosenthal. **Scenár:** Matt Lopez, Doug Miro, Carlo Bernard. **Kamera:** Bojan Bazelli. **Strih:** William Goldenberg. **Hudba:** Trevor Rabin. **Hrajú:** Nicolas Cage, Jay Baruchel, Monica Bellucci, Alfred Molina, Toby Kebbell, Ethan Peck, Teresa Palmer, Peyton List, Omar Benson Miller, Jake Cherry. **Distribútor:** Saturn Entertainment

Balthazar Blake je majstrom čarodejom, ktorý sa na súčasnom Manhattane snaží ubrániť mesto pred úhlavným nepriateľom Maximom Horvathom. Nestačí však na to sám, preto vyhľadá pomoc Dava Stutlera, obyčajného človeka, ktorý v sebe ukrýva netušené možnosti. Svojho nedobro-

voľného žiaka rýchlo zaspväť do základov tajného umenia mágie a kúziel a potom sa spolu postaví jednému z najagresívnejších a najzákernejších čarodejov všetkých čias. Dave tak v sebe musí pozbierať všetku odvahu na to, aby výcvik prežil, zachránil mesto a získal srdce svojej vyvolenej.

(Dvojka, Česká republika, 2009) 35 mm, ŠUP, 89 min., MP 12,
road movie | dráma

Dvojka

Réžia: Jaroslav Fuit. **Scenár:** Richard Malatinský, Jaroslav Fuit. **Kamera:** Viktor Smutný. **Strih:** Michal Hyka. **Hudba:** Tadeáš Věrcák. **Hrajú:** Kristýna Fuitová-Nováková, Jakub Wagner, David Máj, Vladimír Fišer, Vojtěch Dyk, Bohumil Klepl, Jaroslav Plesl, Pavel Rezníček. **Distribútor:** Palace Pictures

Veronika s Michalom sú spolu päť rokov a ich vzťah sa dostal na križovatku. Ona sa chce ešte zabávať a niečo zažiť, on naopak túži usadiť sa a plánuje rodinu. Žijú vedľa seba bez toho, aby boli naozaj spolu. Pod tlakom hádok a strachu z rozchodu vymyslí Michal pre partnerku tajomnú

dovolenku. Od začiatku je ale všetko inak, ako to pedantný Michal pripravil, a Veronika dáva najavo sklamanie. Cesta po Škandinávii a situácie, do ktorých sa počas nej dostávajú, nastávajú páru zrkadla. Na výlete zažijú neobyčajné dobrodružstvo, ktoré dá ich životom nečakane iný rozmer.

PREMIÉRA: 2. 9. 2010

(Gainsbourg (Vie héroïque)), Francúzsko, 2010) 35 mm, ŠUP, 134 min.,
MN 15, české tituly, životopisný

Gainsbourg

Réžia: Joann Sfar. **Námet:** Joann Sfar – komiksová kniha. **Scenár:** Joann Sfar. **Kamera:** Guillaume Schiffman. **Strih:** Maryline Monthieux. **Hudba:** Olivier Daviaud. **Pieseň:** Serge Gainsbourg. **Hrajú:** Eric Elmosnino, Mylène Jampanoi, Laetitia Casta, Lucy Gordon, Anna Mouglalis, Yolande Moreau, Sara Forestier. **Distribútor:** Continental Film

Jedna z najväčších francúzskych ikon a jeden z najvlavnejších popových spevákov Serge Gainsbourg bol provokatér a zároveň skvelý hudobník a umelec. Pyšnému Francúzsku zospieval paródiu Marseillais v rytme reggae, v priamom prenose si pripaľoval cigarety bankovkami, zviezol Brigitte Bardot v čase jej najväčšej slávy, jeho

duet s Jane Birkin *Je t'aime... moi non plus* odmietli hrať vo viacerých krajinách pre jeho obscénny text... Koho urazil a zviezol, aké hity nesú jeho rukopis a kam až siahala jeho charizma, to ukazuje životopisný film, ktorý je rovnako zábavný a búrlivý, ako celý umelcov život. Snímka vznikla na základe komiksu.

PREMIÉRA: 23. 9. 2010

(The Karate Kid, USA, 2010) 35 mm + 2D Digital, ŠUP, 94 min., MP 12,
český dabing, rodinný dobrodružný film

Karate Kid

Réžia: Harald Zwart. **Námet:** Robert Mark Kamen. **Scenár:** Christopher Murphey. **Kamera:** Roger Pratt. **Strih:** Joel Negron. **Hudba:** James Horner. **Hrajú:** Jaden Smith, Jackie Chan, Taraji P. Henson. **Distribútor:** Itafilm

Dvanásťročný Dre Parker sa musí kvôli práci svojej mamy presťahovať do čínskeho Pekingu. S nadväzovaním priateľstva so svojimi novými vrstovníkmi má však veľké problémy a navyše si nepriateľí aj triedneho bitkára Čchenga. Dre síce pozná základy karate, no v zemi kung-fu mu to nepomôže. V cudzej krajine sa

číti byť celkom osamotený, preto sa s prosbou obráti na údržbára, pána Hana. Ten o sebe tají, že je majstrom kung-fu, napriek tomu začne Dreho trénovať na turnaj, kde by sa mohol Čchengovi postaviť. Dre zisťuje, že stretnutie s triednymi bitkármi bude ťažké, aká v jeho živote zatiaľ nemala obdobu...

PREMIÉRA: 9. 2010

(Le concert, Francúzsko / Rumunsko / Belgicko / Taliansko, 2009) 35 mm, ŠUP,
119 min., MN 15, české tituly, komédia | hudobný

Koncert

Réžia: Radu Mihaileanu. **Námet:** Héctor Cabello Reyes, Thierry Degrandi. **Scenár:** Radu Mihaileanu, Alain-Michel Blanc, Matthew Robbins. **Kamera:** Laurent Dailland. **Strih:** Ludovic Troch. **Hudba:** Armand Amar, Piotr Iljič Čajkovskij. **Hrajú:** Alexej Gusko, Dmitrij Nazarov, Mélanie Laurent, François Berléand, Miou-Miou, Valerij Barinov, Anna Kamenkova Pavlova, Lionel Abelanski. **Distribútor:** Continental Film

Pred tridsiatimi rokmi bol Andrej Simonovič Filipov hviezdou. Bol uznávaným dirigentom najväčšieho orchestra v Rusku, no túto funkciu mu odobrili, keď odmietol splniť príkaz zbaviť sa všetkých židovských hudobníkov, a preto je dnes v divadle upratovačom. Pri upratovaní riaditeľovej kancelárie sa Andrej círou náhodou dozvie, že parížsky

Chatelet Theater pozýva súčasný orchester na vystúpenie v Paríži. Dostane bláznivý nápad – dá dokopy starých kamarátov hudobníkov a vyrazí tam s vlastným orchestrom. Má to však jeden háčik – ani jeden z nich už tridsať rokov nehral a každý sa živí niečím iným. Film získal Cézara za pôvodnú hudbu.

PREMIÉRA: 16. 9. 2010

(*Kei hei hup / Metallic Attraction: Kungfu Cyborg, Hongkong, 2009*) 35 mm, ŠUP, 102 min., MP 12, český dabing, **akčná sci-fi komédia**

Kung-fu Kyborg

Réžia: Jeffrey Lau. **Scenár:** Jeffrey Lau. **Kamera:** Yuen Man Fung. **Strih:** Angie Lam. **Hudba:** Ronald Cheng, Mark Lui. **Hrajú:** Jun Hu, Betty Sun, Lik-Sun Fong, Wei Gan, Ronald Cheng, Jacky Wu, Eric Tsang, Kar-Ying Law. **Distribútor:** Saturn Entertainment

Čína, rok 2046. V prísne tajnom vládnom programe je vytvorený prototyp kyborga s ľudskou tvárou K-1, ktorý má všetky predpoklady na to, aby zneškodnil nebezpečného androida, ohrozujúceho mesto. K-1 má dokonalé funkcie: okrem toho, že lieta, vidí cez steny a strieľa z prstov uspávajúce strely, dokáže sa kedykoľvek zmeniť na moto-

cykel alebo obrovské opancierované monštrum. Vláda prideliť K-1 neúplatnému policajťovi Xu Dachunovi, ktorý má svojho parťáka zaučiť. Dachun však nie je novým kolegom nadšený. Najmä, keď K-1 javí záujem o policajtku Sumei, Dachunovu tajnú lásku. Ako sa však ukáže, K-1 nie je jediný kyborg v meste...

(*Going the Distance, USA, 2010*) 35 mm, ŠUP, 103 min., MN 15, slovenské titulky, **romantická komédia**

Láska na diaľku

Réžia: Nanette Burstein. **Scenár:** Geoff LaTulippe. **Kamera:** Eric Steelberg. **Strih:** Peter Teschner. **Hudba:** Mychael Danna. **Hrajú:** Justin Long, Drew Barrymore, Christina Applegate, Charlie Day, Ron Livingston, Kelli Garner, June Diane Raphael. **Distribútor:** Continental Film

Čerstvo rozídený Garrett stretne v bare Erin. Po niekoľkých pivách a klasických barových rečiach zistí, že táto baba je nielen pekná, ale aj vtipná a duchaplná. Preletí medzi nimi iskra a z nej sa vyvinie klasický letný románik, ktorý ani jeden z nich nepokladá za niečo dlhodobéjšie. Erin je však v New Yorku iba

na stáži a onedlho sa má vrátiť do rodného San Francisca. Ako sa blíži čas odletu, Erin aj Garrett si začínajú uvedomovať, že toto nebude iba nezáväzný flirt. A tak sa začne láska na diaľku. Navzdory časovému posunu, vtipkujúcim kamarátom a starostlivej rodine sa pár pomocou SMS-iek a telefonátov snaží svoj vzťah udržať.

(*Step Up 3-D, USA, 2010*) 35 mm + 3D digital, ŠUP, 108 min., MP 12, české titulky, **tanečný romantický film**

Let's Dance 3D

Réžia: Jon Chu. **Scenár:** Amy Andelson, Emily Meyer. **Kamera:** Ken Seng. **Hudba:** Bear McCreary. **Hrajú:** Sharni Vinson, Rick Malambri, Alyson Stoner, Harry Shum Jr., Adam G. Sevani. **Distribútor:** SPI International

Luke, tanečník telom aj dušou, žije spolu s kamarátmi zo svojej tanečnej skupiny v dome na okraji mesta. Celý ich život tvorí tanec a ich domov je miestom nekonečných tanečných súbojov, tréningov a nových choreografií. Každý, kto dostane šancu nazrieť do ich domu, chce v ňom zostať – presne ako dvojica Moose

a Natalie. Na to sú však potrebné peniaze. Jedinou šancou, ako ich zohnať, je vyhrať ten najväčší a najtvrdší tanečný battle World Jam. Luke osloví Natalie a Moosa a spoločne pripravujú tanečné predstavenie, aké tu ešte nebolo. Do vzťahov sa však zapletie rivalita a Natalie si musí vybrať – láska alebo víťazstvo?

(*Da bing xiao jiang / Little Big Soldier, Čína / Hongkong, 2010*) 35 mm, ŠUP, 96 min., MP, české titulky, **akčná komédia**

Malý Veľký Bojovník

Réžia: Sheng Ding. **Námet:** Jackie Chan. **Scenár:** Ding Sheng. **Kamera:** Zhao Xiaoding. **Strih:** Ding Yu. **Hudba:** Xiao Ke. **Hrajú:** Jackie Chan, Leehom Wang, Steve Woo, Lin Peng. **Distribútor:** Palace Pictures

V najtemnejšom období čínskej histórie viedli nemilosrdní vládcovia medzi sebou boje, ktoré si vyžiadali milióny životov. Ti, ktorí prežili, mali len dve možnosti – zabíť alebo byť zabíjaní. Takto zostali nažive dvaja muži – starý Bojovník z Liang a mladý Generál armády Wei. Bojovník zraneného Generála zajme a dúfa, že keď ho vydá

nadriadeným, splní sa mu túžba po návrate domov. Cesta späť je ale pre oboch komplikovanejšia, než si mysleli, a napriek počiatočnej nenávisťi k sebe nachádzajú cestu. Netušia však, že na stope im je Generálov brat, princ Wen, ktorý túži po ceste na trón. *Malý Veľký Bojovník* je v poradí 99. film Jackieho Chana.

(Mongolsko: V tieni Džingischána, Slovenská republika, 2010) 35 mm + DCP, ŠUP, 61 min., MP, dobrodružný dokumentárny film

Mongolsko: V tieni Džingischána

Réžia: Pavol Barabáš. **Námet:** Pavol Barabáš. **Scenár:** Pavol Barabáš, Diana Kacarová. **Kamera:** Pavol Barabáš. **Strih:** Pavol Barabáš, Maroš Petro. **Hudba:** Michal Novinskí. **Distribútor:** SPI International

Najnovší dokument Pavla Barabáša je fascinujúcim putovaním naprieč krajinou, ktorá kedysi pokrývala pol sveta. Magická krajina, hľadajúca svoju súčasnú tvár v odkaze z 13. storočia, sa pod menom Pax Mongolika stala najväčšou ríšou, aká kedy uzrela svetlo sveta. Obávaná, preklínaná

i obdivovaná – taká, ako jej zakladateľ, za života nikdy neporazený vojvodca Džingischán. V dobrodružnom putovaní tvorcovia i diváci objavujú aj neznámu tvár výbojného dobyvateľa, ktorého novátorské snahy zanechali hlbokú stopu v myslení a vývoji celej ľudskej spoločnosti.

PREMIÉRA: 16. 9. 2010

(Män som hatar kvinnor, Švédsko / Dánsko / SRN, 2009) 35 mm, ŠUP, 152 min., MN 15, české tituly, krimitriler

Muži, ktorí nenávidia ženy

Réžia: Niels Arden Oplev. **Námet:** Stieg Larsson – rovnomený román (2004). **Scenár:** Rasmus Heisterberg, Nikolaj Arcel. **Kamera:** Eric Kress. **Strih:** Anne Osterud, Jannus Billeskov Jansen. **Hudba:** Jacob Groth. **Hrajú:** Michael Nyqvist, Noomi Rapace, Sven-Bertil Taube, Peter Andersson, Peter Haber, Lena Endre, Björn Granath, Ingvar Hirdwall, Ewa Fröling. **Distribútor:** Tatrafilm

Pred štyridsiatimi rokmi zmizla Harriet Vagner z rodinnej oslavy. Telo sa nikdy nenašlo, no jej strýko je presvedčený, že išlo o vraždu, ktorú spáchal niekto z rodiny. Na vyšetrovanie prípadu si najme investigatívneho novinára Mikaela Blomkvista, ktorému pomáha drsná počítačová hackerka Lis-

beth Salander. Dvojica začne pátrať po podivnej vražde a zároveň rozpleťá temnú a desivú rodinnú históriu... Film inšpirovaný knižnou trilógiou Milénium Stiega Larssona, jednou z najčítanejších kníh súčasnosti, získal švédsku výročnú cenu za najlepší film.

PREMIÉRA: 16. 9. 2010

(Resident Evil: Afterlife, USA, 2010) 3D digital, 97 min., MN, slovenské tituly, akčný triler

Resident Evil: Afterlife (3D)

Réžia: Paul W. S. Anderson. **Scenár:** Paul W. S. Anderson. **Kamera:** Glen MacPherson. **Strih:** Niven Howie. **Hudba:** tomandandy. **Hrajú:** Milla Jovovich, Boris Kodjoe, Ali Larter, Wentworth Miller, Kim Coates, Spencer Locke, Sienna Guillory, Shawn Roberts, Kacey Barnfield. **Distribútor:** Itafilm

Štvrté pokračovanie úspešnej série *Resident Evil* je opäť založené na slávnej videohre, tentoraz vo formáte 3D. Vo svete, ktorý je zamorený vírusovou infekciou, meniacou svoje obeť na Nemŕtvych, pokračuje Alice vo svojej ceste, aby našla tých, ktorí prežili a odvieďa ich do bezpečia.

Jej bitka na život a na smrť s Umbrella Corporation dosahuje nové vrcholy, Alice však získa nečakanú pomoc od starého priateľa. Nová stopa, ktorá sľubuje bezpečné nebo bez Nemŕtvych, ich zavedie do Los Angeles. Po príchode však zisťujú, že sa dostali do smrtiacej pasce...

PREMIÉRA: 23. 9. 2010

(Román pro muže, Česká republika, 2010) 35 mm, ŠUP, 100 min., MP 12, komédia

Román pro muže

Réžia: Tomáš Bařina. **Námet:** Michal Viewegh – rovnomený román (2008). **Scenár:** Michal Viewegh. **Kamera:** Tomáš Sysel. **Strih:** Petr Mrkous. **Hudba:** Zdeněk Vřešťál a Nerez. **Hrajú:** Miroslav Donutíl, Miroslav Vladyka, Vanda Hybnerová, Táňa Pauhofová, Jan Budař, Filip Čapka, Ági Gubiková, Pavel Rezníček. **Distribútor:** Garfield Film

Film je príbehom troch súrodencov Cyrila, Bruna a Anety. Pevné puto, ktoré sa medzi nimi utvorilo po tragickej smrti rodičov, kedy starostlivosť o mladšieho brata aj sestru prebral najstarší Cyril, prechádza zvláštnou skúškou. Súrodenci odchádzajú na tradičný výlet do hôr a v pätách majú tiež neodvratne sa blíž-

žiacaj Brunovej smrti. Výlet, ktorý má byť akousi cestou splnených želaní, vrátane tajných erotických fantázií, sa však mení na tragikomickú konfrontáciu základných životných hodnôt a postojov. Film vznikol podľa scenára a literárneho bestselleru úspešného českého spisovateľa Michala Viewegha.

PREMIÉRA: 23. 9. 2010

(A Serious Man, USA / Francúzsko / V. Británia, 2009) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 105 min., MP 12, české titulky, **čierna komédia**

Seriózný muž

Réžia: Ethan Coen, Joel Coen.
Scenár: Ethan Coen, Joel Coen.
Kamera: Roger Deakins.
Strih: Ethan Coen, Joel Coen.
Hudba: Carter Burwell. **Hrajú:** Michael Stuhlbarg, Richard Kind, Fred Melamed, Sari Lennick, Amy Landecker, George Wyner, Katherine Borowitz.
Distribútor: Palace Pictures

Píše sa rok 1967 a profesor fyziky Larry Gopnik sa práve dozvedel, že jeho žena ho chce opustiť. Zamilovala sa do extravagantného známeho, ktorého rozhodnosť ju očarila viac ako nesmelosť jej muža. V byte s nimi býva aj Larryho večne nezamestnaný brat, syn, topiaci sa v problémoch, a dcéra, ktorá kradne Larrymu z peňaženky peniaze

a sporí si na plastickú operáciu. Anonym sa ho snaží pravíť o miesto na univerzite, jeden zo študentov ho vydiera a susedka ho mučí tým, že sa opaluje nahá. Zúfalý Larry sa vydá s prosbou o pomoc za tromi rabinmi, aby mu pomohli vyrovnáť sa s problémami a stať sa lepším človekom – serióznym mužom.

PREMIÉRA: 9. 9. 2010

(The Rebound, USA, 2009) 35 mm, ŠUP, 95 min., MP, české titulky, **komédia**

Sexy 40

Réžia: Bart Freundlich. **Scenár:** Bart Freundlich. **Kamera:** Jonathan Freeman.
Strih: Christopher Tellefsen. **Hudba:** Clint Mansell. **Hrajú:** Catherine Zeta-Jones, Justin Bartha, John Schneider, Lynn Whitfield, Art Garfunkel, Kate Jennings Grant.
Distribútor: Magic Box Slovakia

Sandy je šťastne vydatá, má dve deti a pocit, že jej v živote už nič nechýba. Jedného dňa však náhodou odhalí neveru svojho manžela. Rozhodne sa pre radikálny krok: opustí ho a presťahuje sa aj s deťmi do New Yorku, kde si nájde novú prácu, priateľov a začne žiť nový život. Krátko po príchode

vstúpi Sandy do života sympatický mladík Aram, ktorý pracuje v kaviarni pod jej bytom. Aram občas stráži Sandine deti, tie jeho spoločnosť a zábavné hry priam zbožňujú. Aj samotná Sandy začne postupne chtiac-nechtiac podliehať jeho neodolateľnému chlapčenskému šarmu...

PREMIÉRA: 2. 9. 2010

(Solomon Kane, V. Británia / Česká republika / Francúzsko, 2009) 35 mm, ŠUP, 104 min., MN 15, české titulky, **dobrodružný / fantasy**

Solomon Kane

Réžia: Michael J. Bassett.
Námet: Robert E. Howard – postava. **Scenár:** Michael J. Bassett. **Kamera:** Dan Laustsen.
Strih: Andrew MacRitchie.
Hudba: Klaus Badelt. **Hrajú:** James Purefoy, Pete Postlethwaite, Rachel Hurd-Wood, Alice Krige, Jason Flemyng, MacKenzie Crook, Patrick Hurd-Wood, Max von Sydow, Marek Vašut.
Distribútor: Tatrafilm

Kapitán Solomon Kane je mimoriadne výkonný zabijak zo 16. storočia. Vyzbrojený pištoľami a mačetaťmi háji so svojimi mužmi česť anglického kráľovstva a ukája svoju krvilačnosť v bojoch na všetkých kontinentoch. Keď sa však s kumpánmi rozhodne dobyť tajomný hrad v severnej Afrike, ich cesta naberie

nečakaný obrát. Jeho muži sú jeden za druhým povrazení, až kým Kane neostane sám. Ocitá sa tvárou v tvár Diablovmu pomocníkovi, ktorý sa vynoril z hĺbky pekla, aby očistil svoju čiernu dušu. Kaneovi sa podarí vytrhnúť sa z jeho pazúrov, no je mu jasné, že sa zachráni iba vtedy, ak sa zriekne násillia.

(Vinyan, V. Británia / Francúzsko / Belgicko, 2008) 35 mm, ŠUP, 97 min., MN 15, české titulky, **psychotriler**

Vinyan

Réžia: Fabrice du Welz.
Scenár: Fabrice du Welz.
Kamera: Benoît Debie.
Strih: Colin Monie; Anne Laure Guégan. **Hudba:** François-Eudes Chanfrault. **Hrajú:** Emmanuelle Béart, Rufus Sewell, Petch Osathanugrah, Julie Dreyfus, Ampon Pankratok, Josse de Pauw, Omm, Kularb Lay, Borhan du Welz. **Distribútor:** Atlantis entertainment

Po katastrofickom tsunami v roku 2005 zostávajú Jeanne a Paul, neschopní akceptovať stratu svojho syna, žijú v Thajsku. Jeanne, upnutá na fakt, že telo ich syna nikdy neobjavili, utvrdzuje sama seba, že syn bol po katastrofe unesený priekupníkmi drog a stále žije. Paul je skeptický, ale nemá silu zobrať svojej žene poslednú nádej. Oba sa vydávajú na

hrozivú cestu tropickou džungľou, ovládanou pirátmi. Vo svojej paranoji objavujú nadprirodzenú ríšu, kde mŕtvi nie sú nikdy skutočne mŕtvi a kde sa nočné mory a posadnutosť pretínajú s hrôzostrašnou realitou... Názov filmu je odvodený od thajského pomenovania duší ľudí, ktorí zomreli násilnou smrťou.

PREMIÉRA: 9. 9. 2010

PREMIÉRA: 29. 9. 2010

(Wall Street: Money Never Sleeps, USA, 2010) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 127 min., MP 12, slovenské tituly, **dráma** / **triler**

Wall Street: Peniaze nikdy nespia

Réžia: Oliver Stone. **Scenár:** Allan Loeb. **Kamera:** Rodrigo Prieto. **Strih:** David Brenner, Julie Monroe. **Hudba:** Craig Armstrong. **Hrajú:** Shia LaBeouf, Michael Douglas, Josh Brodin, Carey Mulligan, Frank Langella, Susan Sarandon, Charlie Sheen, Vanessa Ferlito, Eli Wallach, Natalie Morales, Brian Distance, James P. Anderson. **Distribútor:** Tatrafilm

Režisér Oliver Stone sa vracia na Wall Street do sveta burzových maklérov. Slávna ulica a jej finančné domy stáli na pokraji súčasnej svetovej krízy. Mladý makléř sa spolu so starým burzovým veteránom Gordonom Gekkom v podaní Michaela Douglasa snažia zatiahnuť ručnú brzdu. Majú

pred sebou dvojíťú misiu: varováť finančnú komunitu pred blížiacou sa zóhubou a zároveň odhalíť, kto je zodpovedný za smrť učiteľa mladého burzového makléřa. Michael Douglas za svoj výkon v úlohe Gordona Gekka v prvom diele získal v roku 1988 Oscara.

prpravili **Eva Michalková** a **Miro Ulman**
(**REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TYKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!**)

Z FILMOVÉHO DIANIA

Dokument o generácii na prelome režimov

Slovenská režisérka Yvonne Vavrová dokončuje svoj ďalší celovečerný dokument s názvom *Generácia na prelome*. Hovorí o generácii ľudí vo veku 45 až 55 rokov, ktorej sa podarilo narodiť sa do turbulentnej doby. Žijú na prelome režimov, morálnych hodnôt, na prelome tisícročí. Dokument tvoria štyri portréty prototypov ľudí tejto generácie – úspešný podnikateľ, herečka, novinárka a učiteľ. Každý z nich má svoje špecifické problémy vysporiadania sa s dobou, každý má vlastný recept na život. Dokumentárny film sa nakrúcal časozbernou metódou a priebežným mapovaním každodenného života ukazuje dramatickosť doby, ktorá zasiahla všetkých. Film by mal byť dokončený na jeseň 2010, plánuje sa jeho široká distribúcia. Režisérka Yvonne Vavrová momentálne pracuje aj na projekte *13. komnata* pre Českú televíziu, v ktorom režiruje časti o známych slovenských tvárach – Kamile Magálovej, Andym Hrycovi, Ladislavovi Chudíkovi, Anne Šiškovéj a ďalších.

(uwe)

Dva krátke filmy o svete mužov a žien

V septembri sa do našej kinodistribúcie premiérovu dostanú dva slovenské krátke filmy – animovaný *Kamene* Kataríny Kerekesovej a hraný *X=X+1* Juraja Krasnohorského. Príležitosť na distribučné uvedenie im dal tohtoročný **16. Projekt 100**, v programe ktorého sa do konca decembra budú premietat ako predfilmy celovečerných snímok.

Kamene sú melodramatickým príbehom ženy, ktorá nedokáže pochopiť mužský svet. Odohráva sa v kameňolome, kde pracuje desať mužov. Sú podobní kameňom, ktoré každodenne presávajú v mechanickom rytme práce. Jedného večera sa tento rytmus naruší, do kameňolomu príde žena predáka. Vnesie do tohto priestoru cit a ľudskosť. Čoskoro však pochopí, že to nie je miesto pre jej život. Pomaly upadá do šialenstva, až v slepej túžbe po láske a dieťaťu podľahne pokušeniu zabíť... Tak znie synopsis novej filmu animátorky Kataríny Kerekesovej, ktorá v minulosti nakrútila snímky *Milenci bez šiat* a *Pôbma sveta*. *Kamene* sú hudobným animovaným filmom, ktorý vznikol päť rokov a podľa Kerekesovej je to „v prvom pláne príbeh o mužsko-ženských vzťahoch, ale pokojne tým môžeme popísať stav sveta, ako ho dnes vnímame. Muži chodia do práce a stali sa kameňmi – aj keď mnohí ešte majú odvahu svojimi vnútornými kameňmi hýbať. Je to ale aj o ženách, ktoré sa možno istým spôsobom snažia svoju nežnosť, krehkosť potlačiť a prispôbiť sa mužským zákonom, čo pre ne nie je prirodzené.“ Libreto filmu vzniklo na základe poézie Milly Haugovej, hudbu zložil Marek Piaček. Festivalovú premiéru mali *Kamene*

na tohtoročnom MFF Art Film Fest, diváci filmvidia v projekte 100 pred novinkou Jana Švankmajera *Prežij svoj život*.

Druhým krátkym filmom, ktorý v prehliadke Projekt 100 vstupuje do distribúcie, je hraná snímka *X=X+1* Juraja Krasnohorského. Film vznikol už v roku 2009, festivalovú premiéru mal na vlaňajšom MFF Art Film Fest a odvtedy sa premietal na viacerých domácich aj zahraničných festivaloch. Je to prvý krátky hraný film Juraja Krasnohorského podľa jeho autorského scenára. Hovorí o fázach, akými prechádza človek, ktorý sa bráni prijat' svoj osud. Film vznikol na základe matematických princípov a zakončený je originálnou pointou. Ambíciou autora bolo zrozumiteľným spôsobom sprostredkovať divákovi výnimočný postoj k ľudskej náture. Vo filme si zahrlo dvadsať hercov, medzi ľuďmi Mirka Partlová, Juraj Loj, Lucia Si-posová, Milan Ondřík, Zuzana Moravcová, Václav Jiráček, Danica Jurčová či Ján Koleník, netradičnú kameru zabezpečila francúzska kameramanka Andry Tévy. V projekte 100 sa Krasnohorského film bude premietat pred komédiou Woodyho Allena *Užívaj si, ako sa len dá!*. Obe krátke novinky vstupujú do kín 9. septembra.

(uwe)

Sen ako druhý život

V septembri má v slovenských kinách premiéru nový koprodukčný česko-slovenský film Jana Švankmajera *Prežiť svoj život*. Film, ktorý sa bude premietat' v prehliadke Projekt 100, je nezvyklou kombináciou hraného a animovaného filmu a divákovi sa snaží ukázať, že sen je druhým životom človeka. Česká premiéra čaká film netradične až po tej slovenskej.

Hlavným hrdinom filmu je Evžen, ktorý žije dvojaký život – jeden reálny a druhý vo svojich snoch. V reálnom živote má manželku Miladu, v tom snovom mladú milenkú Evženu. Evžen cíti, že jeho sny majú hlbší význam, preto sa obráti na psychoanalytičku, ktorá mu jeho sny vykladá.

Česko-slovenská koprodukcia je kombináciou hraného filmu a animácie fotografií hercov. „*Vlastne ani nešlo o tvorivý nápad, skôr o pokus zlacnieť výrobu filmu*,” vysvetľuje voľbu metódy Jan Švankmajer. „*Domnievali sme sa, že tým, že celý film prenesieme do ateliéru a namiesto hercov budeme animovať ich fotografie, ušetríme. Neuvážili sme však, že sa tým nakrúcanie predĺži a navyše budeme musieť zaplatiť ľudí na vystrihovanie fotografií a animátorov*.” Film napokon vznikol približne rok, no nakrúcanie predchádzalo niekoľko mesiacov experimentovania. Náročné boli aj dokončovacie práce. „*Pri práci na predchádzajúcich filmoch som bol zvyknutý často improvizovať, scenár som nikdy nebral vážne. Ale tu, kde*

sa striedali animované zábery s reálnymi, sme ho museli presne dodržiavať. Počítače použivali tvorcovia len pre archivovanie fáz. „*Robiť celý film v počítači by bolo oveľa drahšie a komplikovanejšie, navyše by stratil svoje kúzlo, ktoré mu dodáva práve ručná „primitívna“ animácia*,” hovorí Švankmajer, ktorý tento rok oslávil 75. narodeniny. Je jednou z najvýznamnejších osobností českého filmu, na konte má množstvo krátkych aj celovečerných filmov, ale aj ocenení, medzi inými i Krišťálový glóbus za mimoriadne umelecký prínos vo svetovej kinematografii z vlaňajšieho MFF Karlovy Vary.

V hlavných úlohách nového Švankmajerovho filmu sa predstavujú českí aj slovenskí herci. Za kamerou sa vystriedali dvaja tvorcovia – Juraj Galvánek, ktorý je zároveň slovenským koproducentom filmu, a Jan Růžička. Film vznikol v produkcii českej spoločnosti Athanor a slovenskej C-GA Film. Nedávno bol vybraný do sekcie Mimo súťaž na 67. MFF Benátky, do slovenskej distribúcie vstúpi 13. septembra. **Eva Michalková**

V tieni Džingischána

Známy slovenský filmár a cestovateľ Pavol Barabáš v týchto dňoch predstavuje svoj ďalší dokumentárny film. Prináša v ňom pohľad na krajinu, o ktorej máme iba málo informácií, no ktorá v minulosti výrazne zmenila tvár dnešného sveta – Mongolsko. Rovnomenný dokument s podtitulom *V tieni Džingischána* má v slovenských kinách premiéru 16. septembra.

V dejinách sveta nikdy nikto nevládol takému veľkému územiu ako Džingischán. Ako sa to mohlo tomuto nomádovi podať? Táto a mnohé ďalšie otázky napadali Pavlovi Barabášovi pri skúmaní tajomnej krajiny, akou je Mongolsko. „*Môžete študovať históriu Mongolskej ríše a mať pocit, že faktom rozumiete, ale keď ste na mieste, prestanete rozumieť všetkému*,” hovorí režisér o svojej skúsenosti: „*I keď Džingischán býva západnými historikmi demonizovaný, v očiach Mongolov je symbolom sily, jednoty, práva a poriadku. Dal Mongolom pevný smer*.” Prečo si režisér vybral práve tú krajinu ako tému svojho nového dokumentu? „*Nosil som v hlave Mongolsko ako osobitné miesto na mojej mape sveta. So starším synom Jurajom a štyrmi kamarátmi sme sa vydali na „divoký východ”, do históriou opradenej krajiny medzi Ruskom a Čínou, ktorej impérium v 13. storočí siahlo až na územie Slovenska. Chceli sme Mongolsko zažiť na vlastnej koži*,” vysvetľuje Barabáš.

Na scenárii režisér spolupracoval s Dianou Kacarovou, s kto-

rou tvoril aj scenár svojho predchádzajúceho filmu *Everest – Juzek Psoťka*. Prácu s ňou si pochvaľuje: „*Myslím si, že sa pri tvorbe scenára vieme dobre dopĺňať. Tak ako mňa, aj Dianu vtiahol Džingischánov príbeh. Vcítila sa dobre do úlohy mladého nomáda, ktorý musel zmeniť svet, aby prežil*.” Diváci vo filmevidia aj splavy divokých altajských riek, výstupy na ľadovcové končiare, prechody na konoch, ale i boje Džingischánovej armády, ktoré sa kedysi odohrávali na štyroch ázijských stepiach. Dokument vznikol v priebehu troch rokov, v samotnom Mongolsku strávil režisér mesiac. „*Už predtým ma fascinovala nomádska kultúra, ktorú som spoznával v Turkestane, Tibete či Pakistane. Ekologickejšieho spôsobu života snáď nieť. My sa dnes na Mongolsko pozeráme ako na zaostávajú krajinu, ale myslím si, že každý aspekt európskeho života – technika, bojové umenie, obliekanie, jedlo, umenie, literatúra a hudba – sa podľa všetkého za renesancie zmenili práve v dôsledku mongolského vplyvu*,” uzatvára Barabáš.

Eva Michalková

Mongolsko: V tieni Džingischána (Slovenská republika, 2010)

Celkový rozpočet filmu: 25 000 Eur
Finančná podpora MK SR: 15 000 Eur
Počet kópií, v ktorých sa film distribuuje na Slovensku: 4 kópie

Prežiť svoj život

(Česká republika / Slovenská republika, 2010)

Celkový rozpočet filmu: 1 500 000 Eur
Finančná podpora MK SR: cca 83 000 Eur
Počet kópií, v ktorých sa film distribuuje na Slovensku: zatiaľ 2 kópie (pripravuje sa možnosť DCP – digitálna kópia pre kiná)

Urobiť dobrý film

Slovenská televízia (STV) pripravuje do jesenného vysielania cyklus desiatich filmov pod názvom *Nesmrtelní*. Dramaturgiu má na starosti scenáristka Scarlett Čanakyová (1970) (*Kruté radosti*), ktorá okrem tohto rozsiahleho projektu ako dramaturgička spolupracuje s STV aj na pripravovanom seriáli *Kriminálka Staré Mesto*. Bohatá scenáristická prax Scarlett Čanakyovej, ktorej vlastné tvorivé písanie momentálne ustúpilo práci dramaturga, je predpokladom, že týmto filmom nebude chýbať to, čo dnes často v slovenskej kinematografii absentuje – dobrý dramaturg.

Na jeseň bude mať premiéru nový cyklus samostatných televíznych filmov *Nesmrtelní*, v ktorom ožijú klasické diela, ich hrdinovia a príbehy prenesené do súčasnosti. O aký projekt ide?

– Ide o projekt STV financovaný Zmluvou so štátom na rok 2010. Predlohami pre filmy sa stali poviedky, romány alebo divadelné hry našich i zahraničných autorov. Diváci už teraz na jeseň uvidia filmy nakrútené na motívy *Rozumu a citu* Jane Austenovej, *Gogoľovho Revízora*, *Lermontovovej Maškarády*, *Cyrana z Bergeracu* Edmonda Rostanda, *Emy Bovaryovej* Gustava Flauberta, *Dámy s kaméliami* Alexandra Dumasa ml., *Moliérovho Dona Juana*. Ďalej cyklus pokračuje *Podivuhodným príbehom Dr. Jekylla a pána Hyde* od Roberta Louisa Stevensona, Tolstého novelou *Diabol* až po Kukučínovu *Rysavú jalovicu*. Sériu desiatich samostatných televíznych filmov vyrába pre STV firma Oreo.

Je to aj snaha nadviazať na bohatú tradíciu STV v oblasti televíznej hranej tvorby?

– Určite. Je to snaha STV nakrúcať a tvoriť.

Na tomto rozsiahlom projekte pracuje veľa scenáristov a režisérov. Ako sa vám na ňom pracuje s množstvom tvorivých osobností? Každý z nich má iný rukopis, iný prístup, inak komunikuje...

– ...a to je na tom úžasné. Keďže sa od začiatku robilo v režisérsko-scenáristických tandemoch, všetky tie stretnutia boli mimoriadne inšpiratívne. Režiséri si priniesli svoje témy – predlohy a našli si svojich scenáristov. Každý zo scenáristov vníma svet inak, po svojom, takže už prvá tandemová dohoda s režisérom je i o zdieľaní a kompromisoch v pozitívnom zmysle. A potom nasleduje dramaturgia, ktorá to celé koordinuje, rýpe do motivačných línií, stráža si základné zadania, ktorými pre tento projekt boli dĺžka sedemdesiat minút, obsahová náplň hodná vysielacieho času príme tíme verejnoprávnej televízie, redukcia prostredí a postáv v príbehu tak, aby príbeh neutrpel a zároveň ho tvorcovia stihli nakrútiť za šesť nakrúcaacích dní, čo je skutočne šialené. Všetci zo scenáristov boli a sú nesmierne pracovití, o režiséroch nehovorím. Scenáristicky sa na projekte vystriedali Anna Fífková, Tereza Felixová, Rasťo Piško, Dano Majling, Peter Nagy, Jozef Koleják, Roman Olekšák, Richard

Pupala a režijne ho zastrešujú Stanislav Párnický, Emil Horváth, Laco Halama, Roman Polák, Viktor Csudai, Robo Šveda, Karol Vosátka a Katarína Ďurovičová.

foto: Marek Žibritovský

Čo vás na práci dramaturga najviac baví? A čo považujete v dramaturgii za prioritu?

– Keď autorovi v texte nájdeť takú – motivačnú – trhlínu, ktorú keď odstráni alebo prepracuje, celok sa posunie k lepšiemu. Hovorím o výstavbe príbehu, nie o „slovičkárni“ v dialógoch, i keď to je tiež veľmi dôležité. A keď sám autor uzná, že je to skutočne lepšie a pre dobro veci. Je to o komunikácii, o prijímaní argumentov na trase dramaturg – scenárista a opačne. Dramaturg nesmie byť hluchý k požiadavkám a zámerom scenáristu. Ale môže scenáristovi ponúknuť akoby pohľad z výšky, keďže v tom texte nie je až tak hlboko ponorený, keďže ho „nevysedel“ a „neporodil“. Vďaka

tomu môže upozorniť na chyby, ktoré autorovi v scenáristickom zaujatí a nasadení unikli.

Čo je najdôležitejšie vo vzťahu dramaturg – scenárista – režisér?

– Aby sme sa všetci počúvali a rešpektovali, lebo všetci vlastne chceme jedno: urobiť dobrý film. Scenár je podľa mňa alfa a omega. Základný kameň. Len ak je z čoho, tak sa dá stavať. Daro, môžete mať farebné predstavy, sny a vízie, keď si ich nemáte na čom realizovať. Takže scenárista dá ten kameň, ktorým sú príbeh a téma, režisér svoju víziu, a dramaturg je taký stavbyvedúci. Ideálny stav je, ak sa títo traja navzájom počúvajú a rešpektujú. Ak úzko spolupracujú a komunikujú. Potom tvoria a prinášajú nové významy.

Do akej miery je dramaturgia tvorivá činnosť? Závisí to od partnera, s ktorým diskutujete?

–

– Pamätám si, že ešte nedávno – pri všetkej úcte k dramaturgii – som zastávala názor, že scenáristika je tá prax a dramaturgia je tá teória. Pamätám si nesúhlasný protest v tvári Janky Skořepovej, ale vtedy som viac písala, a to je vždy celé o vymýšľaní, fabulovaní, predstavách, skrátka o tvorivosti na sto percent. Dnes jej dávam za pravdu v tom, že dramaturgia môže byť rovnako praktická, ako tvorivá. Tam, kde scenárista tak nerád pripúšťa pripomienky a bojuje, argumentuje, oponuje – lebo scenáristi majú svoje ego (viem, o čom hovorím), tam dramaturg musí prísťupí prakticky a pragmaticky, pokúsiť sa presvedčiť autora, že zmena je v prospech vecí a často sám ponúknuť tvorivé riešenie bez nároku na časť copyrightu. Takže dramaturgia je tvorivá v tom, že sa zamýšľa, ako niečo vylepšiť na už nejakom fungujúcom tvare (od námetu cez storyline až po verzie scenára) a zároveň učí pokore. Samozrejme, všetko je tvorivé tak, ako tí zainteresovaní pripustia, aby to tvorivé bolo.

Aká forma dialógu s tvorcom vám vyhovuje? Rada sa priate? Samozrejme, v pozitívnom zmysle, konštruktívne...

– Otvorená forma. Počúvať a povedať si svoj názor. Ak som o niečom presvedčená, že príbeh, filmu, téme, motivácii postáv, stavaniu dramatického konfliktu sa ubližuje, presviedčam. A zároveň nechám toho druhého, aby ma presvedčil o opak. To je dobrý dialóg, na konci ktorého je cesta.

V posledných rokoch najväčšie kritike v hromom filme podlieha práve scenár, ale hovorí sa aj o absencii dramaturga. Ten akoby strácal svoje opodstatnenie, a to sa odráža na výsledku, a nie pozitívne. Aký je váš názor na to,

aká dôležitosť sa dnes v hromom filme prisudzuje dramaturgovi?

– Slovné veľká, prakticky žiadna.

Sama ste scenáristka, ako vyzerá vaša spolupráca s dramaturgom? Podľa čoho si ho vyberáte, ak máte tú možnosť?

– Nemám tú možnosť, dramaturg ako scenáristke mi bol vždy pridelený. Ale od Mariana Puobiša som sa na *Krutých radostiach* veľa naučila, neskôr dramaturgoval nejaké moje televízne veci. V tých televíznych projektoch je to o tom, že odovzdáte storyline, dostanete pripomienky, odovzdáte scenár a dostanete pripomienky. Ako scenárista sa, samozrejme, snažíte, aby tých pripomienok bolo čo najmenej.

V jednom z rozhovorov ste priznali, že ťažko znášate výraznejšie zmeny v scenári, najmä ak nie sú konzultované. Platí to stále? Potrebujete aktívne spolupracovať pri nakrúcaní?

– Scenáristické ego je veľké. Vychádza z toho, že na niečo dlhodobo pracujete a potom to púšťate medzi ostatných ako svoje dieťa. Stokrát omlieť kliše, ale nepoznám lepšie prípadobnenie. Prax vás ale naučí pracovať samú so sebou a prijať pripomienky. Neznamená to, že sa nebránim, a ak som o niečom autorsky bytostne presvedčená, tak bojujem. Veď ide o moje dieťa! Ale už dokážem dobrú a konštruktívnu pripomienku aj prijať a zapracovať.

Z tohto pohľadu je asi lepšie byť dramaturgom... Nezasaňuje sa do vášho scenára...

– Ale aj ako dramaturg bojujete. A musíte byť väčší diplomat. Najmä na to scenáristické ego na druhej strane.

Môže byť dramaturg skutočne kvalitným partnerom, ak nemá skúsenosť scenáristu?

– Podľa mňa nemôže. Musíte to remeslo ovládať, aby ste mohli niekoho viesť. Aj filmová a televízna dramaturgia a scenáristika sa študuje ako jeden odbor. I keď, možno existujú výnimky...

Sú scenáristi, ktorí sú silnejší v písaní príbehov, niekomu idú lepšie dialógy. Čo vás pri písaní baví viac?

– Vymyslieť to tak, že ten príbeh, podporený dialógom, mi priniesie emóciu. Prežitok. A ak je v tom aj katarzia...

Stále vás viac baví príbehy, ktoré sa odohrávajú v inej historickej epoche?

– Autorsky je pre mňa minulosť stále najinšpiratívnejšia. Aj preto ma bavilo dramaturgovať príbehy z minulosti, ktoré sa posúvali do súčasnosti. Ktovie, možno je práve toto medzistupeň k súčasným témam...

Okrem práce na sérii *Nesmrteľní* spolupracujete aj na príprave kriminálneho seriálu *Kriminálka Staré Mesto*. Ako vás baví táto práca na vyslovene žánrovom projekte?

– Jednoznačne je to nová skúsenosť. A veľa práce. Sedem dielov *Kriminálky Staré mesto* je v postprodukcii. Prichádzajú ďalšie texty. Zmenil sa scenárista. Ale tvorivo-ludská spolupráca s režisérom Janom Sebechlebským, to je taký maják.

Na Slovensku stále chýbajú filmy zo súčasnosti... Ak sa nakrúti, sú z hľadiska cieľovej diváckej skupiny často vyhranené. Jednou z mála výnimiek boli napríklad *Líštičky* Miry Fornay. Aký je váš názor na aktuálnu filmovú tvorbu?

– Vyhranené, čo sa týka diváckej cieľovej skupiny? To budú filmy mladých súčasných

tvorcov vždy. Vyhranené témou, vyhranené postojom... Nemyslím si, že *Líštičky* majú univerzálnu diváka. Naposledy ma naozaj zaujal nízkorozpočtový debut Viktora Csudaia *Veľký rešpekt*. Bavila som sa. Bol pre mňa iný, vybočil z rámca. Hovorím o filmoch zo súčasnosti. A nesmierne sa teším na pripravovaný film Miry Fornay *Brat – môj pes sa volá Killer*. Pôjde o koprodukčný projekt, ale lepší scenár som už dlho nečítala. To je naozajstná a kvalitná scenáristická robota, ktorej predchádzal poctivý zber materiálu.

Tvorcovia vašej generácie, napríklad Eva Borušňáková či Vlado Adáček, už dlho nenakrútili celovečerný hraný film. Nie je vám to ľúto? Najmä tvorba Vlada Adáka sľubovala pre slovenskú kinematografiu osvieženie, vybočenie...

– Každý máme aj nejaké svoje súkromné životy a z niečoho žijeme. Film je beh na dlhé trate. Projekt na dva, tri až päť rokov, ktorému sa musíte venovať. Myslí si, že nikto z filmárov nezaháľa. Pokiaľ viem, vďaka Eve je tu *Jánošík. Pravdivá história*, okrem toho učí na škole. Ideálny stav, v ktorom všetci robíme len veľkolepé filmy, neexistuje... Ale Vladovi Adáskovi určite zavolám a znovu sa ho opýtam, kedy nás zasa osvieži a vybočí...

A vy osobne teraz pracujete na vlastnom scenári? Alebo vám dramaturgia dvoch spomínaných rozsiahlych projektov zaberá všetok čas?

– Áno, zaberá. Dva rozsiahle projekty v STV a k tomu z každej strany otázky: *Kedy už ponúkneš niečo nové a vlastné?* A ja som sa už prestala sama seba ospravedlňovať, že ešte stále chcem byť predovšetkým aj mama. Takže asi tak...

Mariana Jaremková
(autorka je filmová publicistka)

Audiovizuálny fond: Pošramotená reputácia

Audiovizuálny fond (AVF) SR má za sebou rok a pol fungovania. Aj za taký krátky čas dokázal polarizovať filmovú obec a stala sa z neho pomerne kontroverzná inštitúcia. Stále je predmetom diskusií a zmeny do jeho fungovania vnesla až zmena vládnej garnitúry.

Zo všeobecného finančného hľadiska bol vznik Audiovizuálneho fondu pre filmovú tvorbu prínosom – objem prostriedkov v porovnaní s predchádzajúcim grantovým systémom na ministerstve kultúry AudioVízia narástol, a to najmä vďaka „zdaneniu“ tržieb televízií, káblových operátorov či kín, ktoré bývalá vláda presadila relatívne hladko. Už po prvom kole pridelovania dotácií na vývoj diel však filmový fond vyvolal reakcie vyzývajúce na zásadnú zmenu pravidiel a dokonca odstúp predsedu Rady Audiovizuálneho fondu. Politika neobišla ani túto verejnoprávnu inštitúciu. Kým rezorť pod vedením Marka Madariča nereagoval na kritiku na vedenie fondu (ktoré sa na podobe zákona o fonde výrazným spôsobom podieľalo), po výmene vládnej garnitúry bola úprava pravidiel pre pridelovanie dotácií medzi prvými schválenými zmenami.

Cena za fond

Myšlienka Audiovizuálneho fondu ako inštitúcie, ktorá zveruje rozhodovanie o finančnej podpore filmovej tvorby do rúk

samočných tvorcov, bola na ministerstve kultúry už niekoľko rokov predtým, ako sa jej vznik stal legislatívnou realitou v roku 2008. Predchádzajúcej vláde sa fond podarilo zriadiť jednoducho pre väčšiu súdržnosť kolicných partnerov pri hlasovaní v parlamente, ale aj pre lepšie vyjednávaciu schopnosť rezortu kultúry. Ako najväčšia prekážka sa mohlo javiť zavedenie povinného odvádzania percenta z reklamných tržieb pre súkromné televízie, ktoré majú – či už pre veľký dosah na verejnú mienku alebo citlivú pozíciu v procese digitalizácie televízneho vysielať – silnú pozíciu voči politickej moci.

V procese prípravy zákona sa v rámci „diskúzií“ podiel z reklamných príjmov nakoniec znížil na dve percentá (z pôvodných troch percent). Hlavnou protislužbou pre komerčnú TV branžu bola najmä postupná redukcia času, ktorý televízia verejnej služby smie venovať reklame. Slovenská televízia vo svojich najvýkonnejších časoch odčerpávala z reklamného trhu až 20 miliónov Eur. V roku 2012 bude môcť reklama venovať už len pol percenta denného vysielačného času

(s určitými výnimkami) namiesto pôvodných troch. Pravda, klesajúca sledovanosť a rastúca neschopnosť predať svoj priestor, starnúce obecenstvo a pokles reklamných výdavkov už v roku 2009 spôsobili prepád reklamných tržieb na necelých 6 miliónov Eur. Po roku 2012 by to mohlo byť ešte menej.

Slabšiu rokovaciu pozíciu mali prevádzkovatelia retransmisie či videopožičovne, ktoré do fondu taktiež musia prispievať, no z grantového systému reálnych úžitkov nemajú. Hoci viaceré subjekty avizovali aj právne kroky proti vzniku fondu, nakoniec aj títo „hráči“ sa so vznikom inštitúcie zmierili – aj preto, že prevádzkovatelia retransmisie dostali v Rade fondu svojho zástupcu.

Prvá výzva

Národná rada SR v novembri 2008 napokon zákon o Audiovizuálnom fonde schválila, podporili ho všetky politické strany. Inštitúcia vznikla k začiatku roka 2009, o štyri mesiace neskôr vtedajší minister kultúry Marek Madarič vymenoval členov hlavného orgánu inštitúcie – Rady fondu, ktorí si spomedzi seba za predsedu zvolili Patrika Pašša. Činnosť AVF sa naplno začala tento rok, kedy odborné komisie začali pridelovať naakumulované prostriedky prvým žiadateľom.

Reakcia na historicky prvú výzvu grantov bola charakteristická výrazným nárastom žiadostí (podľa AVF o takmer dve tretiny v porovnaní s programom MK SR AudioVízia). Suma odporúčaná odbornými komisiami na podporu konkrétnych projektov v prvej výzve (1,27 mil. Eur) až tak výrazne nenarástla – v porovnaní s priemernou výškou dotácií v programe AudioVízia na rovnaké programy išlo o 14-percentný nárast. Za prvý polrok, kedy sa realizo-

vali prvé dve výzvy, objem poskytnutých prostriedkov (tri štvrtiny z celkového objemu na rok 2010) narástol v porovnaní s grantmi z AudioVízia o 22 percent. Výška celkovej podpory narástla vo väčšine kategórií – výnimku tvorili najmä dokumentárne filmy, pri ktorých podpora klesla o 28 percent (zníženie sumy mohlo byť čiastočne spôsobené aj poklesom žiadostí).

Hneď prvé kolo dotácií dalo zámenku pre neskoršiu kritiku spôsobu pridelovania dotácií. Z platných prihlásených 168 žiadostí, smerujúcich najmä na vývoj diel, festivaly a edičnú činnosť, odborné komisie odporučili prideliť podporu osemdesiatim ôsmim – o čosi viac než polovicu. Z nich osem, teda takmer desatina, patrila produkčnej firme Trigon Production predsedu pridelovania dotácií. Z platných prihlásených 168 žiadostí, smerujúcich najmä na vývoj diel, festivaly a edičnú činnosť, odborné komisie odporučili prideliť podporu osemdesiatim ôsmim – o čosi viac než polovicu. Z nich osem, teda takmer desatina, patrila produkčnej firme Trigon Production predsedu pridelovania dotácií. Miera úspešnosti Trigon Production tak bola stopercentná. Rada po verejnej kritike tohto podielu jeden projekt firmy vo finálnom schvalovacom procese neodobrila, Trigon však napriek tomu získal desatinu z pridelených 1,25 miliónov Eur v prvom kole grantov – najviac spomedzi všetkých uchádzačov. Najvyššiu sumu zasa získala podpredsedkyňa Rady Audiovizuálneho fondu Petronela Kolevská. Rada jej na návrh komisie pridelila 36 500 Eur na vývoj seriálu z prostredia záchranárov. Táto čiastka je, samozrejme, zanedbateľná v porovnaní s dvomi miliónmi Eur, ktoré má seriál dostať na základe zmluvy medzi Slovenskou televíziou a štátom.

Fakt, že projekty predsedu a podpredsedkyne rady získali pätinu z prvého balíka peňazí, vyprovokoval časť filmovej obce k verejnej kritike „smerovania“ Audiovizuálneho fondu. Približne osem desiatok tvorcov v máji tohto roka poslalo na ministerstvo kultúry list, v ktorom

žiadalo sprísnenie kritérií hodnotenia projektov, spresnenie priorit predovšetkým v oblasti televíznych projektov, zverejňovanie bodovania a hodnotenia projektov i základných informácií o nich a pridelenie väčšej autonómie a zodpovednosti komisiám pri sprísnení podmienok konfliktu záujmov. Radikálnejšou požiadavkou bol apel na ministra kultúry, aby odvolal Patrika Pašša z postu predsedu rady. Maďariči však výzvu poslali do „stratena“, tvrdiac, že odvolaním predsedu by porušil zákon.

Druhé kolo

Audiovizuálny fond v prvom polroku posudzoval aj žiadosti o príspevky na produkciu, ktoré prišli na základe druhej výzvy. V druhom grantovom kole išlo o niekoľkonásobne viac peňazí ako pri projektoch z prvej výzvy – Rada fondu odobrila dotácie vo výške 4,2 milióna Eur. Miera úspešnosti produkčnej firmy predsedu Rady fondu už bola tentokrát o čosi nižšia – Trigon Production úspešne splnil projektmi, ktoré dostali v súhrne 254-tisíc Eur, z toho 214-tisíc Eur išlo iba na sedem dielov seriálu *Kriminálka Staré mesto*. Tri žiadosti naopak vyšli naprázdno. Spomínaná súhrnná suma bola jedna z najvyšších pridelených čiastok (šesť percent z celkového grantového balíka), i keď v druhej výzve bolo viacero projektov, ktoré dostali aj vyššie príspevky.

Najvyššiu sumu, 395-tisíc Eur, dostala spoločnosť Titan na film *Cigán*. JMB Film & TV Production Bratislava získala 330-tisíc Eur na film *Ozveny hniezda*. O 30-tisíc menej pridelili Mirafoxu na projekt *Brat – môj pes sa volá Killer*. V podobných reláciách (280-tisíc Eur) bola aj dotácia pre televíziu JOJ a jej seriál *Dr. Ludsky*. Rov-

nakú čiastku získal aj seriál zo záchranárskeho prostredia podpredsedníčky Rady fondu. V druhej výzve uspeli aj štyri ďalšie projekty, ktoré získali 200 a viac tisíc Eur, teda podobne ako Trigon Production. Táto spoločnosť získala ešte ďalších vyše 20-tisíc Eur v tretej výzve, v ktorej sa podporovali festivalové projekty.

Pri spočítaní pridelených grantov zo všetkých troch výziev sú „víťazi“ jednoznační – na prvých priečkach sa umiestnili firmy dvoch hlavných predstaviteľov Rady Audiovizuálneho fondu: 400 620 Eur získala spoločnosť predsedu Patrika Pašša Trigon Production, 396 500 Eur spoločnosť Artreal podpredsedníčky Petronely Kolevskej. Viac dostala na dva projekty iba firma Titanic (423 700 Eur). A tejto sume sa priblížila aj JMB Film & TV Production Bratislava s tromi podporenými projektmi za celkovo 381 400 Eur či Attack Film s piatimi projektmi za 374 970 Eur.

Rýchla zmena

Zmeny v nastavení vzťahov medzi členmi rady či odborných komisií a žiadateľmi o príspevky Audiovizuálneho fondu patrili hneď k prvým krokom, ktoré uskutočnil nový minister kultúry Daniel Krajcer. Pre zmenu pravidiel, ku ktorej došlo 17. augusta, nebol potrebný ani zdĺhavý proces novelizácie zákona cez parlament – rada na „návrh“ ministra revidovala Smernicu na zamedzenie konfliktu záujmov. „Inicioval som ju, pretože to sa dalo spraviť okamžite a v priebehu niekoľkých dní,” hovorí pre Film.sk minister Daniel Krajcer, podľa ktorého zmeny vedú k zväčšeniu transparentnosti a lepšej možnosti zamedziť konfliktu záujmov.

K rýchlejšej zmene došlo aj preto, že fond už vyhlásil aj štvrtú

výzvu na predkladanie žiadostí o dotácie na produkciu hranných, dokumentárnych a animovaných audiovizuálnych diel, na distribúciu audiovizuálnych diel a na zabezpečenie účasti slovenských diel na podujatiach v zahraničí. Predkladateľ žiadosti v tejto výzve je možné **od 2. do 30. septembra**, celková suma finančných prostriedkov, predbežne určených na podporu projektov predložených na základe tejto výzvy, je 1 060 tisíc Eur. Toto grantové kolo už bude fungovať podľa novej smernice. Podľa sprísnených pravidiel členovia rady, dozornej komisie a odborných komisií naďalej nebudú môcť sami požiadať o grant, no po novom nesmú byť ani konatelia či členovia štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti alebo inej organizácie, ktorá sa uchádza o podporu z fondu. Rovnako obmedzenie platí aj pre osoby blízke členom orgánov fondu.

Zákaz platí aj pre koprodučenský vzťah, poskytovanie služieb a dodávku tovarov pre projekty, ktoré požiadali o príspevok z fondu. „Vylúčený je aj akýkoľvek obchodnoprávny vzťah k žiadateľovi, ak tento vzťah súvisí s projektom, na ktorý je žiadosť podaná,” hovorí nové pravidlá. Zákaz pritom, samozrejme, neplatí iba v čase posudzovania žiadostí, ale počas trvania zmluvy, na základe ktorej sa poskytla dotácia. Ak sa pravidlá porušia, okrem vrátenia príspevku hrozí aj finančná sankcia. Nová smernica si vyžiada aj voľbu takzvaných náhradníkov do jednotlivých odborných komisií. Tí majú zastupovať riadnych členov v rozhodovacom procese, ak sú fito v realizačnom vzťahu k posudzovanému projektu. Návrhy na kandidátov môžu profesijné združenia, inštitúcie,

distributéri či producenti dávať do **10. septembra**.

Sprísnená smernica pre zamedzenia konfliktu záujmov núti viacerých členov Rady fondu, aby zväžili, či chcú naďalej zotrvať vo vedení inštitúcie a vzdať sa možnosti žiadať o grant alebo ďalšieho oficiálneho pôsobenia vo svojich produkčných firmách. Predseda Rady fondu Patrik Pašš po zverejnení pravidiel uviedol, že sa ešte nerozhodol, ktorej možnosti dá prednosť. „Podielal som sa na príprave fondu, aj na jeho uvedení do života, preto určite nechcem konať proti záujmom fondu. Nikdy som neporušil zákon ani vnútorné predpisy fondu a neurobím to ani v budúcnosti,” povedal pre agentúru ČTK.

Ministerstvo nechce úpravou spomínanej smernice skončiť pri zmene pravidiel Audiovizuálneho fondu. „Plánujem prísť s návrhom, ktorý už predpokladá zmenu zákona,” avizuje Krajcer. „Bolo by dobré, keby zmeny týkajúce sa transparentnosti a konfliktu záujmov neboli len na báze vnútorných predpisov v rámci fungovania fondu, ale boli jasne zakotvené v zákone,” odpovedá minister na otázku, čo by sa plánované legislatívne zmeny mali týkať. Novela by mala zabrániť, aby členovia rady v budúcnosti nezmenili smernicu podľa vlastnej ľubovôle.

Tomáš Czwikovics

(autor je vedúci redaktor týždenníka TREND a šéfredaktor Mediálne.sk)

(V nadväznosti na tému o Audiovizuálnom fonde, ktorý je dlhodobou predmetom diskusií medzi filmármi, zverejníme v nasledujúcom čísle prípadné názory, dodané do uzávierky Film.sk 15. septembra. Redakcia si vyhradzuje právo upraviť ich rozsah, pokiaľ presiahne dĺžku normostrany 1 800 znakov.)

Na DVD vyjde kolekcia slovenských rozprávok

Milovníci slovenských rozprávok sa majú na čo tešiť. Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s vydavateľstvom Petit Press pripravuje na jeseň vydanie piatich slovenských rozprávok, ktoré sa radia k divácky najžiadanejším. Pod názvom Zlatá kolekcia slovenských rozprávok sa tak k divákovi dostanú dve rozprávky Miloslava Luthera *Kráľ Drozdia brada* (1984) a *Mahuliena zlatá panna* (1986), dva filmy Juraja Jakubiska *Perinbaba* (1985) a *Pehavý Max a strašidlá* (1987) a rozprávka *Soľ nad zlato* (1982) Martina Hollého. Rozprávky vyjdú ako alternatíva namiesto pôvodne plánovanej DVD edície Slovenský film 40. a 50. rokov. Tá mala nadviazať na predchádzajúce edície slovenských filmov z 80., 70., a 60. rokov, no predovšetkým z dôvodu veľkého poškodenia zabezpečovacích materiálov týchto filmov, vyžadujúceho si viac času na ich reštaurovanie, sa ich vydanie presunulo na jeseň budúceho roka. Kolekcia rozprávok, ktoré okrem snímky *Soľ nad zlato* vyjdú na DVD po prvýkrát, sa k záujmom dostane v podobnom grafickom a rovnakom technickom i obsahovom vybavení ako predchádzajúce edície Slovenský film. Jednotlivé DVD budú okrem filmu obsahovať bonusy, profily tvorcov a fotogalériu. Titulky a menu budú mať slovenské a anglické. Namiesto časopisu, ktorý bol súčasťou DVD v predchádzajúcich edíciách, bude k rozprávkam pribalené pexeso, ktorého druhá polovica vyjde v príslušnom vydaní denníka SME. Rozprávky budú vychádzať vždy v piatok od 29. októbra 2010 v týždenných intervaloch ako súčasť denníka SME za 5 EUR, zakúpiť sa budú dať aj spoločne ako darčekový set. Do budúcnosti pripravuje SFÚ na vydanie na DVD filmy Martina Slivku a v spolupráci so spoločnosťou Artileria filmy Deža Ursinyho. Vydania na DVD by sa mal dočkať aj celovečerný dvojdielny dokument *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna* Martina Šulíka.

(sim)

Mladí režiséri adaptujú literárnu klasiku

Slovenský producent Fero Turňa pripravuje nový projekt *Povinné čítanie*, ktorý spojí mladých slovenských filmárov a našu literárnu klasiku. Názov projektu odkazuje na literárne tituly, ktoré si študenti v slovenských školách musia prečítať. *Povinné čítanie* bude tvoriť šesť adaptácií slovenskej literárnej klasiky, ktoré zrežirujú šesť mladých slovenských tvorcov s vlastným štábom. Projekt je v súčasnosti vo fáze preprodukcie, nakrúcať by sa malo v marci a apríli 2011, premiéra je plánovaná na rok 2012. Každý diel bude mať dĺžku 30 minút, výsledkom by mali byť dva celovečerné filmy. Trojica filmov sa zameria na mestské prostredie, ďalšie tri sa budú odohrávať na dedine. Dramaturgom a scenáristom projektu je Maroš Hečko. *Povinné čítanie* by malo byť televíznym projektom, no producent Fero Turňa dúfa, že sa mu podarí filmy dostať aj do domácej kinodistribúcie. (uwe)

Začal sa nakrúcať koprodukčný film Lidice

Lidice sú smutne známym fenoménom – najväčšou tragédiou v moderných dejinách bývalého Československa. Pred pár dňami padla prvá klapka česko-slovenského projektu, venovaného práve obci Lidice, ktorého réžiu pre zdravotné problémy Alice Nellis prebral režisér Petr Nikolaev (*Báječná léta pod psa*, *Kousek nebe*, *V mene kráľa*). Nakrúcanie sa začalo v priestoroch bývalého väzenia v Mladej Boleslavi za účasti hercov Karla Rodena a Jana Budařa. Príbeh podľa scenára Zdeňka Mahlera, oceneného cenou Sazky v roku 2007, ponúka pohľad na tragický osud Lidíc počas 2. svetovej vojny cez príbehy troch mužov, ktorých životné príbehy ovplyvnili osobné vzťahy a nevera. Ide o film plný emócií, ktorý poukazuje na to, ako môžu zdanlivé maličkosti zmeniť chod dejín a spôsobiť tragédiu. Vo filme sa v hlavných úlohách predstavia špičkoví českí a slovenskí herci, medzi nimi Karel Roden, Zuzana Bydžovská, Zuzana Fialová, Roman Luknár, Jan Budař a Václav Jiráček. Nakrúcanie filmu bude prebiehať v niekoľkých etapách do konca roka. Premiéra v Českej republike je naplánovaná na 9. jún 2011, deň pred smutným výročím tragickej udalosti, slovenskí diváci film uvidia na jeseň budúceho roka. Producentom filmu je spoločnosť Movie, s.r.o., koproducentmi Česká televízia, Slovenská televízia, Magic Box Slovakia. Film podporili aj Štátny fond pre podporu a rozvoj českej kinematografie a Audiovizuálny fond.

(uwe)

Fest Anča ocenila najlepších

Žilina sa už po tretíkrát stala miestom medzinárodného festivalu animovaného filmu Fest Anča. V kultúrnom centre Stanica Žilina-Záriečie a v kine Centrum sa počas troch dní od 30. júla do 1. augusta zišlo viac ako 700 divákov, aby si pozreli 331 filmov. V hlavnej medzinárodnej súťaži animovaných filmov Anča Award kratších ako 30 minút rozhodovala trojčlenná porota v zložení Rutu Modan (Izrael), Michal Struss (Slovensko) a Igor Prassel (Slovensko). Víťazom Anča Award za dojemný príbeh vyjadrený citlivou charakterovou animáciou, bohatým vizuálnym štýlom a nádhernou paletou farieb sa stal Adrien Merigeau z Írska s filmom *Staré tesáky*. Ako druhá najlepšia snímka bol ocenený študentský film *Villam* od slovenskej animátorky Veroniky Obertovej, ktorý šikovne využíva trojrozmernú papierikovú techniku ako hlavný naráťový nástroj. Tretie miesto získal Japonec Kei Oyama s filmom *Mydlo na ruky*, porota ho ocenila za vytvorenie intímnej a nápaditej atmosféry, špecifickej pre médium animovaného filmu. Porota tento rok udelila i čestné uznanie dvom tvorcom, a to britskému animátorovi Davidovi Lopezovi Retamerovi a jeho filmu *Hof-dogy u Sama* za humor, načasovanie animácie a štýl kresby, a Markovi Meštrovičovi z Chorvátska za úprimný a s odvahou vyrozprávaný príbeh vo filme *Nespavosť fa nezabije*. Víťazom ceny internetového diváka TAKMER sa stal animovaný videoklip *Klobúk* od Michaela Fragsteina z Nemecka. (ts)

Súkromný mýtus o Cypriánovi

Celovečerný debut Mariany Čengel Solčanskej *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* prišiel do slovenskej kinematografie s neľahkým postavením: ako prvý a zrejme aj posledný tohtoročný majoritne slovenský hraný film. Táto pozícia prináša rôznorodé atribúty – na jednej strane sa filmu dostáva množstvo pozornosti, no zároveň to znamená aj hrozbu prehnanych očakávaní a prísnejšiu kritiku.

Ambiciózna režisérka svoj debut predstavuje ako historický veľkofilm. Toto žánrové zaradenie nie je presné, pretože *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* je intímny životný príbehom kontroverzného človeka, ktorý túži nájsť pokoj a zmierenie so sebou samým. Nie sú v ňom bombastické bojové scény, ani prehnaný pátos. Film nie je obrátený navonok, ale dovnútra, dej sa ponára do kláštora mníšskeho rádu kamaldulov, ktorí žijú uzavretým a stereotypným spôsobom života. Je súkromnou históriou človeka, vytvorenou podľa predstáv režiséry.

Jadro deja tvorí životný príbeh mnícha Cypriána v podaní slovenského herca Marka Igondu. Dramatická a krvavá minulosť bezmenného nevoľníka sa pretne s bezčasovosťou azylu kamaldulského kláštora, ukrytého v horách. Muž sa pod vplyvom prostredia rozhodne vzdať sa dovtedajšieho spôsobu života a venovať svoj život mníšskemu rádu a nezištnej pomoci ľuďom. Namiesto pylliačenia, zvädzania a vraždenia začne spoznávať liečivé účinky bylín. Práve táto preme-

na však spôsobí trhliny v temporálnej struktúre filmu. Dovtedy svižný dej sa s Cypriánovou premenou začne vliecť, akoby horúca krv v jeho žilách vychladla a zmenila sa na pomalý, ospalivý potôčik.

Markovi Igondovi poloha zločedaja a milovníka sedí, no v úlohe kajúcneho mnícha „počúť“ falošné tóny. Igon dov herecký prejav sa po prijatí mníšskeho sľubu mlčanlivosti scvrkne na monotónny výraz jeho tváre, ktorý iba občas preruší nemé výčitky, zúfalstvo či šok. Problémom je aj absentujúca motívacia, vnútorný vývoj hlavnej postavy. Divák nechápe, prečo sa v mužovi udiala radikálna premena a rozhodol sa stráviť zvyšok života v kláštore, rovnako skrytá a nevyvetlená ostáva aj jeho túžba po lietaní. Nemôže sa preto dostať ani záverečná katarzia, ktorá by bola naplnením názvu filmu. Scenár tiež z pera Mariany Čengel Solčanskej je prepracovaný a udalosti do seba logicky zapadajú, ale príbeh chýba vnútorný život. Potreboval by dramaturga, ktorý má odstup od témy a prekryl by vykonštruovanosť hlavnej dejovej línie.

Kľúčovú úlohu vo filme hrá prostredie. Kláštor kamaldulov funguje ako druhá hlavná postava, ktorá ovplyvňuje život svojich obyvateľov. Jeho magnetizujúce interiéry žijú vlastným životom, postavy v nich miznú a zase sa vynárajú, fungujú ako časti jedného organizmu. Mníši napriek tomu, že žijú v úplnej izolácii, sú vykreslení ako mnohovrstevnaté, ľudsky bohaté

foto: SPI International

osobnosti, herci mali široký priestor na realizáciu. Každý z mníchov je charakterovo odlišný, majú svoje dobré vlastnosti i slabosti, dokážu sa navzájom podporovať, ale aj zdraďať. Výraznou súčasťou ich života je oslobodzujúci humor. Pochválil treba výber a režisérkinu prácu s hercami. Čengel Solčanská mala dobrý čuch na odlišné herecké typy z rôznych krajín. Výkonom Alexandra Domogarova, Bartłomieja Firleta, Ivana Romančika či Vladimíra Javorského nie je čo vyčítať, aj vo vedľajších postavách dokázali podať výnimočný výkon. No práve v porovnaní s prepracovanými vedľajšími úlohami vystupuje do popredia skutočnosť, že hlavnej postave chýbala presvedčivosť a výraz, Igon dov mních Cyprián akoby s postupujúcim dejom vyhasinal.

Kameramansky sa film delí na dva odlišné celky – dynamické farebne desaturované retro-

spektívny Ramúnasa Greičiusa (*Čert vie prečo, Tajnosti*) a teplo tónované pokojné zábery z prítomnosti z kláštora, automom ktorých je slovenský kameraman Štefan Bučka (*Veľký rešpekt*). Dramatické flashbacks Cypriánovej minulosti sa prelínajú so scénami z prítomnosti. V nej prevažujú úzke zábery s malou hĺbkou ostrosti, detaily tváří mníchov sa ponárajú do šera, často vnímame iba ich osvetlené kontúry. Bučka s kamerou kľže po priestore, premyslene pracuje s hrou svetla a tieňa. Atmosférická kamera a do detailov vyšperkaná výprava a kostýmy spôsobujú, že film je v prvom rade pastvou pre oči.

Celkovo možno konštatovať, že film *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* je silný v detailoch, no ako celok nedrží pevne. Napriek dramaturgickým slabším však v diváckovi vyvoláva intenzívny pocit harmónie. Stojí za ním režisérkina schopnosť jednoliato spojiť výnimočné výkony autorov tvorivých zložiek – kamery, hudby, scénografie, hercov a ďalších – s vlastnou predstavou. Mariana Čengel Solčanská má jasnú víziu toho, čo chce nakrútiť, dostatok skúsenosti s réžiou a nechýba jej ani dôležitý cit pre výber spolupracovníkov. Ak dokáže skrotiť osobné ambície a nezabudne na to, že film je kolektívne dielo, bude jej ďalší film očakávaným prekvapením.

Eva Michalková

Legenda o Lietajúcom Cypriánovi (Slovenská republika / Poľsko, 2010)

Réžia: Mariana Čengel Solčanská. **Námet:** Mariana Čengel Solčanská. **Scenár:** Mariana Čengel Solčanská. **Kamera:** Ramunas Greičius, Štefan Bučka. **Strih:** Ondrej Azor. **Hudba:** Vladimír Godár, Vladimír Martinka. **Hrajú:** Marko Igondu, Paweł Malaszyński, Alexander Domogarov, Radosław Brzobohatý, Lukács Bicskey, Bartłomiej Firlet, Rafał Fudalej, Vladimír Javorský, Ivan Palúch, Lukáš Latinák, Ivan Romančík, Kristína Koprdová a ďalší. **Minutáž:** 108 min.

Trinášť rokov prehier

Hovorí sa, že najlepšie scenáre píše sám život. Pravda je taká, že len zlomok z tých, ktoré napíše, sa aj vydarí. Životné príbehy sú niekedy skutočne ako dômyselne vystavané filmy, v ktorých sa udalosti odohrávajú práve tak, aby prekvapovali a fascinovali. Akoby ich zmysloto bolo, aby raz boli rozprávané. Oveľa častejšie sa však podobajú jeden na druhý a – pokračujúc v ošúchanej metafore – do kina by sotva niekoho prilákali. Také sú aj príbehy mnohých drogových závislých. Odohrávajú sa v uliciach, pred zrakmi náhodných okoloidúcich, a predsa sú v istom zmysle skryté. Z toho vyplýva ich dráždivá príťažlivosť. V neštylizovanej podobe by však tieto príbehy požiadavky konvenčného filmového rozprávania nenaplnili. Smerujú takpovediac odnikiaľ nikam a nápadne sa opakujú. Navyše ich hlavné postavy nielenže neprechádzajú vnútorným vývojom, ale postupne sa strácajú pred očami.

Osud Katky, protagonistky najnovšieho dokumentárneho filmu Heleny Třeštíkovéj, je práve takýmto (ne)príbehom. Začiatok, stred a koniec sa v ňom celkom zlievajú. Katkin život sa za trinášť rokov, ktoré sú vo filme zaznamenané, v podstate nepohne z miesta. Po krátkych chvíľach odhodlania k boju so závislosťou vždy rýchlo nasleduje kapitulácia. Menia sa iba okolnosti, no nikdy nie výsledok Katkinho zápasu. Na konci filmu sme teda tam, kde na začiatku. Len nádeje je menej.

Na počiatku nakrúcania má Katka devätnášť rokov. Predčasne opúšťa terapeutickú komunitu a opäť prepadá heroínu. Jej vtedajší partner, tiež narkoman, vtedy hovorí: „*Věřím, že když budeme opravdu chtít, tak se z toho dostanem.*“ Katka dodáva: „*Já bych chtěla hodně chtít.*“ A akokoľvek nepresvedčivo táto veta vyznieva, je zrejme najautentickjším výrazom jej túžby po živote bez drog. Katka si aj neskôr dáva rôzne predsavzatia, kadečo prehlasuje alebo sľubuje, no verí sa jej už nedá. Režisérka sa o to napriek tomu snaží a spozna kamery jej dohovára, aby ešte raz skúsila dať svoj život do poriadku...

Dalo by sa očakávať, že časozberná metóda bude zvädzať k príbehom, v ktorých hrá významnú úlohu premenlivosť, herakleitovské *panta rhei*. Vo

foto: ASFK

foto: ASFK

filme, kondenzujúcom celé desaťročia do deväťdesiatich minút, môže tento aspekt ľudského života vyniknúť mimoriadne pôsobivo. Helena Třeštíková však opäť prichádza s príbehom, ktorý naopak charakterizuje nemennosť. Protagonistom jej predchádzajúceho celovečerného dokumentu bol recidivista René, ktorý veľkú časť svojho života prežil vo väzení a ani jednu šancu na nový začiatok, podobne ako Katka, nedokázal využiť. Osudy oboch stratených sú si teda v čomsi veľmi podobné – všetko to, čo plynie, plynie akoby pomimo nich. Do filmu o Reném režisérka zakomponovala prehľad spoločensko-politických premien a udalostí, ktoré sa odohrávali za stenami väznice, zatiaľ čo protagonistu „sedel“. Do jeho života pritom výraznejšie zasiahli iba kontroverzné Havlove amnestie. V Katkinom príbehu je historický čas celkom v úzadí. Roky sú v jej prípade jeden ako druhý a na to, že skutočne plynú, upozorňujú iba titulky a premeny Katkinej tváre.

Třeštíkovvej trojica dokumentov *Marcela*, *René* a *Katka* rozpráva o nešťastí ľudí zo sociálnej periférie. Ten posledný je z nich

asi najzdravujúcejší. Katka v ňom priznáva, že s každou dávkou vlastne riskuje život, no jej závislosť je silnejšia než pud sebazáchovy. Podobných príbehov sme už iste všetci počuli množstvo. Katkin osud nerobí zaujímavým jeho výnimočnosť, ale naopak to, že sa podobá na tisícky iných životných príbehov. Třeštíková ho zaznamenáva s neobyčajnou otvorenosťou. Kameru nevyvíja ani vtedy, keď si protagonistka vo vysokom štádiu tehotenstva vpihuje drogu do oblasti podbruška alebo keď pod jej vplyvom nedokáže artikulovať a postojáčky zaspáva. Režisérka diváka vystavuje takýmto pohľadom, aby bol emocionálny dopad filmu čo najintenzívnejší. Tvorcovia už s českým ministerstvom školstva uzatvorili dohodu o premietaní snímky *Katka* na školách ako súčasť protidrogovej osvetly. Aj vďaka spomínanej otvorenosti sa najnovší dokument Heleny Třeštíkovvej môže stať účinným nástrojom prevencie. A dokonca by sa dalo povedať, že sa na tento účel hodí ešte viac než do kina.

Pavel Smejkal

(autor je absolvent
filmovej vedy FTF VŠMU)

Katka (Katka, Česká republika, 2010)

Réžia: Helena Třeštíková. **Scenár:** Helena Třeštíková. **Kamera:** Vlastimil Hamerník, Kristián Hynek, Martin Kubala, Ferdinand Mazurek, Braňo Pažitka, Miroslav Souček, Tomáš Třeštík. **Hudba:** Tadeáš Věřčák. **Strih:** Jakub Hejna. **Minutáž:** 90 min.

Vítazný boj festivalu Art Film Fest

Osemnásť ročník Art Film Festu Trenčianske Teplice – Trenčín (18. – 26. jún 2010) pokračoval v koncepcii započatej vlni. Jeho program tvorili sekcie súťažné i nesúťažné, umelecky náročnejšie i tie skôr „divácke“. Najväčšou výhrou však bola solídna návštevnosť predstavení, ktorá dosiahla 28 305 divákov.

V sekcii hraných filmov súťažilo 14 mimoriadne kvalitných titulov, ktoré už predtým prešli ohňom významných festivalov (Berlinale, Cannes, Benátky, Locarno, San Sebastian, Sundance). Na jednej strane to súťaži dodávalo atraktivitu, na druhej strane ju trochu problematizovalo, lebo súťaž tak prakticky nepriniesla žiadne objavy, len navzájom konfrontovala už overené hodnoty. Napríklad snímke ruského režiséra Alexeja Popogrebského *Ako som prežil minulé leto* tak k cenám z tohtoročného Berlinale pribudol Modrý anjel za najlepší film. Práve táto komorná dráma dvoch mužov na meteorologickej stanici v nehostinnej pustatine je okrem iného pozoruhodná aj úchvatnou vizuálnou stránkou.

Modrého anjela za réžiu získal izraelský režisér Samuel Maoz, ktorý v dráme *Libanon* spracoval vlastné zážitky z prvej libanonskej vojny v roku 1982. Film prináša výlučne zábery zvnútra tanku a obrazy, ktoré z neho možno vidieť prostredníctvom periskopu. Modrého anjela za ženskú hereckú výkonnosť si od-

niesla americká herečka Jennifer Lawrence za úlohu v snímke Deby Granik *Zmrznutá kosť*, v ktorej stvárnila postavu dievčaťa, pátrajúceho po svojom stratenom otcovi. Obdobnú cenu v mužskej kategórii získal George Pistereanu za postavu mladého delikventa v debute Florina Serbana *Ak si chcem písať, píškam*. Samotný film získal aj Cenu primátora mesta Trenčianske Teplice, kým Cena primátora mesta Trenčín pripadla snímke peruánskeho režiséra Javiera Fuentes-Leóna *Príboj*, príbehu netradičného ľúbostného trojuholníka, ktorý tvorí mladý manželský pár a mužov milencov.

„Pretlak“ vynikajúcich filmov i hereckých výkonov vyriešila porota udelením dvoch Zvláštnych uznaní – mladému švédskemu hercovi Sebastianovi Hiortovi af Ornäsovi, ktorý v dráme *Sebba* režiséra Babaka Najafího skvele stvárnil tinedžera s problematickým vzťahom k matke, nevládajúcej vlastný život ani chlapcovu výchovu, a Naderovi Takmilovi Homayounovi, režisérovi a scenáristovi filmu *Teherán*,

zobrazujúcemu tienisté stránky iránskej metropoly. V súťaži krátkych filmov s počtom 43 titulov sa víťaznou stala britská snímka *Viera* režiséra Paula Wrighta za „odvážny rozprávačský štýl a mimoriadne kvalitu obrazových metafor, zobrazujúcich vnútorný konflikt muža neschopného vyrovnat sa so stratou manželky“. Zvláštne uznanie v tejto súťaži získali dánsky film *Megaheavy* (r. Fenar Ahmad) a kanadská snímka *Narodenia* (r. Anne Emond).

Sekciu Slovenská sezóna tvorili iba filmy, ktoré ešte nemali premiéru v kinách. V slávnostnej premiére bol uvedený koprodukčný dokument poľského režiséra Dariusza Jabłońskiego *Vojnové hry a muž, ktorý ich zastavil* a animovaná snímka Kataríny Kerekesovej *Kamene*, v predpremiére sa predstavil dvojdielny dokument Martina Šulíka *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna*. Prvým nositeľom novovytvorenej ceny Film Europe za mimoriadny tvorivý počin slovenského tvorca, ktorý získal uznanie aj v zahraničí, sa stal Mátýás Prikler za film *Ďakujem, dobre*.

Najpočetnejšia sekcia Európske zúkatia ponúkla až 23 titulov, medzi nimi diela François Ozona (*Útek*), Nikítu Michalkova (*Unavení slinkom 2: Exodus*) či Gorana Paskaljevića (*Medové týždne*), viaceré v distribučných predpremiérach. Sekcia Okolo sveta sa sústredila na snímky z USA (*Chloe* Atoma Egoyana, *Vrah vo mne* Michaela Winterbottoma, *Život vo vojnových časoch* Tada Solondza) a ázijských krajín (*Potupa* Takešihho Kítana, iránsky dokument Ghabadiho Bahmana *Nikto nič nevie o perzských mačkách*). Pozoruhodné filmy rôznej proveniencie sa stretli v tematicky koncipovanej sekcii *Láska a anarchia*. Zaujímavým nápadom bolo

zaradenie sekcie Prísľuby z Východu. Tvorilo ju osem titulov, reprezentujúcich rôzne ázijské krajiny a rôzne žánre, ktoré boli doma divácky úspešné. Aktuálna tematická sekcia *Futbal je život!*, korešpondujúca s práve prebiehajúcimi majstrovstvami sveta vo futbale, bola zostavená zo snímkov, kde bol futbal ako šport spravidla len kulisou na zachytenie iného zaujímavého javu. Milovníci hraničných tém a „pokleslých“ žánrov si prišli na svoje v *Nočnej prehliadke*, samostatná sekcia – súvisiaca s udelením Zlatej kamery Václavovi Vorlíčkovi – bola venovaná deťom. V profilovej prehliadke Fridrika Thóra Fridrikssona mohli diváci vidieť 14 z celkovo 19 filmov, ktoré má kľúčová osobnosť islandskej kinematografie na svojom konte. Iné sekcie sa zamerali skôr na staršie filmové diela: To najlepšie z komédie tvorili snímky z rokov 1925 až 1961 (od Friga po Billyho Wildera) a *Hviezdne spomienky* pripomenuli majstrovstvo Tergov ako Jacques Tati, Sergio Leone či Claude Chabrol.

Pokiaľ ide o cenu Hercova misia, tento rok sa opäť podarilo priniesť zostavu v podobe slovenského, českého a zahraničného umelca – boli nimi Milan Kňažko, Josef Abrhám a Gérard Depardieu. Nositeľom Zlatej kamery sa popri spomínanom Václavovi Vorlíčkovi stal aj slovenský kameraman Stanislav Szomolányi.

Art Film Fest stále zväzda boj s rozpoltenosťou medzi oboma mestami a s nie práve ideálnym stavom niektorých premietacích sál – ale vlastne z neho vychádza víťazne. Svedčí o tom kvalitný program, bohatá účasť hostí a najmä záujem mladého publika. Čo viac si môžu jeho organizátori želať?

Jaroslav Hochel

(autor je filmový publicista)

Karlovarský filmový sviatok

Tohtoročný MFF Karlovy Vary (2. – 10. júl 2010) bol jubilejný. Hoci štatistické údaje i počty žiarivých hviezd boli nižšie než vlni, 45. ročník festivalu potvrdil, že i naďalej patrí k tomu najlepšiemu v našom okolí.

Všetky štatutárne ceny festivalu putovali tento rok len do Európy a Iránu. Veľkú cenu – Krišťalový glóbus i Cenu Medzinárodnej federácie filmových klubov (FICC) Don Quijot získal príbeh manželskej krízy a pokrivených rodinných vzťahov *Moskytiéra* španielskeho režiséra Agustího Vilu. Novinka Jana Svěráka o červenom medvedíkovi, blúdiacom v lese obývanom zvláštnymi bytosťami, *Kuky se vrací* si odniesla Zvláštnu cenu poroty. Najlepším režisérom sa stal Chorvát Rajko Grlić. Jeho film *Zostane z medzi nami* o šarmantných neverníkoch, ktorý získal i cenu Europa Cinemas Label, bol v tucte súťažných snímok s prevažne depresívnymi témami jedinou komédiou. Najlepšou herečkou sa stala Anaís Demoustier za stvárnenie vyšitnutého 15-ročného dievčaťa vo francúzskom filme *Sladké zlo* a cenu za najlepší mužský herecký výkon získali Mateusz Kościukiewicz a Filip Garbacz z poľského filmu *Matka Tereza od mačiek*. Zvláštnu uznanie putovalo do Iránu za melancholické drámu *Sú veci, ktoré nevieš* (r. Fardin Saheb Zamani), odkazujúcu na Scorseseho *Taxikára*, a do Ruska za zobrazenie života ľudí na okraji spoločnosti vo filme *Iné nebo* (r. Dmitrij Mamulija), ktorý získal

i Cenu Ekumenickej poroty. Porota dokumentárnych filmov ocenila v kategórii do 30 minút litovskú snímku *Rieka* a v kategórii nad 30 minút švédsku *Familiu*. Na iránsky portrét desaťročného pasáka kráv *Tinar* zostalo len Zvláštnu uznanie. Novinka *Aurora* od režiséra filmu *Smrf pána Lazaresca*, Rumuna Cristího Puiu, nazerajúca na vraždu ako na niečo nebezpečne obyčajné, zvíťazila v súťaži Na východ od Západu. Prestížnu Cenu FIPRESCI si odniesol Frédéric Sojcher za svoj koprodukčný mystifikačný dokumentárny triler o komplete Hollywoodu proti európskej kinematografii s názvom *Hitler v Hollywoode*. Divácku cenu denníka Právo získalo dánske roadmovie *Veteráni* o putovaní jedného „lúza“ za jeho amatérskym futbalovým tímom. A jednu z neštatutárnych cien – Nezávislú kameru – v sekcii Fórum nezávislých si odniesol britský režisér Christopher Morris za sofistikovanú satirickú komédiu *Štyri levy*. Medzi hosťami festivalu boli tento rok napríklad herec Jude Law, ktorý si prevzal Cenu prezidenta festivalu, herečka Maria de Medeiros, režiséri Sergej Loznica, Jaco Van Dormael či Jasmila Žbanić. A, samozrejme, dvaja držiteľia ceny za mimoriadny umelecký prínos svetovej

kinematografii – režiséri Nikita Michalkov a Juraj Herz.

„O rekordy nám nejde,“ povedala Eva Zaoralová, umelecká riaditeľka MFF Karlovy Vary, ktorého sa tento rok zúčastnilo 11 105 akreditovaných návštevníkov, 315 filmových tvorcov, 767 filmových profesionálov a 599 novinárov. Uskutočnilo sa 413 filmových predstavení, ktoré navštívilo 126 808 divákov. Všetky štatistické údaje sú o niečo nižšie než v roku 2009, no s jedinou výnimkou. Priemerný počet divákov na jednom predstavení stúpil na 307. V tomto ročníku festivalu bola nižšia i účasť slovenských filmov. Po vlaňajšej desiatke titulov a víťazstve *Osadného* v súťaži dokumentárnych filmov nás v programe reprezentoval len polovičný počet snímok, ale svojho zástupcu sme opäť mali aj v Hlavnej súťaži. Išlo o minoritnú koprodukciiu 3 sezón v *pekle* Tomáša Mašína. Ďalšie tri minoritné koprodukcii – *Líštičky*, *Na povale alebo kto má dnes narodeniny?* a *Hodinu neviš* – boli uvedené v sekcii České filmy 2009 – 2010. A ako Poctu Paľovi Bielikovi organizátori premietli jeho *Majstra kata*, pred ktorým sa uskutočnil krst knihy Petry Hanáčkovej Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra. Na pôde karlovarského festivalu sa predstavili i dva hrané (*Marhuľový ostrov* a *Dom*) a dva dokumentárne (*Konzert v čase a Svadby podľa starosty*) filmy vo vývoji a Peter Nágel, riaditeľ MFF Art Film Fest bol členom poroty súťažnej sekcie Na východ od Západu. Najúspešnejším Slovákom po Jurajovi Herzovi bol v Karlových Varych Jaro Rihák, ktorému Filmová nadácia RWE & Barrandov Studio odovzdali nadačný príspevok za najlepší scenár s názvom *Na druhú stranu*.

Už po štvrtý raz bola v programe festivalu sekcia Otvorené

oči s filmami z tohtoročného MFF Cannes, ktoré originálnym spôsobom posúvajú vývoj filmového vyjadrovania, nechýbali ani Horizonty, Iný pohľad, Dni kritikov Variety či obľúbené Polnočné filmy, tentoraz austrálskej proveniencie. Osem osobností malo svoje master classes – medzi nimi napríklad dvorná strihačka Martina Scorseseho Thelma Schoonmaker, srbský režisér Goran Paskaljević či škótsky režisér Kevin Macdonald. Ten je vnukom America Pressburgera, ktorému spolu s Michaelom Powellom, Paľom Bielikom, Jurajom Herzom, Karlom Vachkom a Michelom Clementom organizátori festivalu venovali Poctu. Osem zaujímavých titulov predstavila sekcia Zaostrené na belgickú kinematografiu a milovníci hudobných filmov si prišli na svoje pri sledovaní sekcie 2010: Hudobná odysea. Priestor dostali i krátkometrážne snímky. Fresh Selection – päť filmových nádejí predstavil výber filmov z medzinárodného študentského festivalu Fresh Film Fest a Najlepšie filmy Festivalu krátkych filmov Praha zasa ponúkli snímky, ktoré v predchádzajúcich ročníkoch tohto podujatia zaznamenali najväčší divácky ohlas a získali festivalové ceny.

Festival v Karlových Varych tento rok prekvapil nielen zaujímavými filmami, ale i netradične horúcim počasím, ktoré potrápilo divákov i organizátorov. Tí museli opravovať strechu nafukovacieho stanu stojaceho pred „srdcom festivalu“ – hotelom Thermal so šiestimi kinosálami. Jeho stále hroziaci možný predaj by podľa prezidenta festivalu Jiřího Bartošku vážne ohrozil kontinuitu tohto obľúbeného filmového sviatku, hrdiaceho sa zaradením do kategórie A festivalov.

Miro Ulman

Spokojné hviezdy na LFŠ

Hoci Letná filmová škola (LFŠ) v Uherskom Hradišti (23. júl – 1. august 2010) nie je klasickým filmovým festivalom, tohtoročnú zostavu režisérskejších hviezd, ktorú tvorili napríklad aj Ken Loach, Béla Tarr, Fridrik Thór Fridriksson či Lisandro Alonso, by jej nejednen z nich mohol závidieť.

Zahraniční „hviezdní“ hostia boli príjemne prekvapení najmä atmosférou, záujmom divákov a vysokou úrovňou diskusií po filme. Teda tím, čo už niekoľko rokov láka na LFŠ do Uherského Hradišťa divákov nielen z Čiech, ale i zo Slovenska či Poľska. Tento rok sa konal už jej tridsiaty šiesty ročník, počas ktorého sa premietalo v siedmich sálach a dvoch letných kinách s celkovou kapacitou 4 605 miest. Oproti vlaňajšku stúpol i počet akreditácií na 5 584 a fascinujúci bol aj počet členov štábu (318). Program celkovo tvorilo 432 filmov, z toho 263 dlhometrážnych.

K hlavným témam tohtoročnej LFŠ patrili Islandská kinematografia a Nový latinskoamerický film. MS vo futbale pripomenula sekcia Futbalová horúčka s hosťom Karolom Polákom, ale i u nás neznámym dokumentom *Futbal ako nikdy predtým*, na ktorom sa v roku 1971 podieľal aj kameraman Stanislav Szomolányi. Filmová čítanka pokračovala Filmom noir, opäť nechýbali Polnočné delikatesy, ani spojenie filmu a živej hudby. Odborné lektorské úvody a besedy boli naviazané najmä na filmy z cyklov Divoké deväťdesiate a Prepisovanie minulosti: Každodennosť normalizácie s obšírnym obzretím sa za históriou. Naopak, mimoriadne aktuálnou témou je digitalizácia.

Na LFŠ sa jej venoval dvojdný odborný seminár, na ktorom slovenský model prepisu klasických filmov do digitálnej 2K podoby predstavili Peter Csordás a Peter Dubecký zo SFÚ. V tejto súvislosti sa na LFŠ premietal v zreštaurovanej verzii film Juraja Jakubiska *Vtáčkovia, sирoty a blázni*, ktorý je prvou DCP kópiou slovenského filmu.

Vzhľadom na zníženie výroby audiovizuálnych diel na Slovensku počet našich filmov premietaných na LFŠ klesol oproti vlaňajšku o tretinu. Všetk 45 snímok, z toho 20 dlhometrážnych, a prehliadka tvorby jediného slovenského držiteľa Oscara, režiséra Jána Kadára, aj tento rok spravili z LFŠ jednu z najväčších prehliadok slovenského filmu v zahraničí. V cykle Panoráma filmovej kritiky zastupoval Slovensko časopis Kino-Ikon.

Na pôde LFŠ sa aj tento rok udeľovali výročné ceny Asociácie českých filmových klubov (AČFK). Jej tohtoročnými držiteľmi sa stali kameraman Stanislav Szomolányi, režiséri Ken Loach, Béla Tarr, Fridrik Thór Fridriksson a klubista František Šmahel. Okrem ocenených režisérov sa retrospektív dočkali i Dagur Kári, Lisandro Alonso, Jacques Tati, Robert Gliński, ale predstavená bola aj menej známa tvorba Rainera Werner Fassbindera.

Miro Ulman

Nový časopis Kinečko je zapálený pre film

Kinečko je nový filmový dvojmesačník, ktorý odráža kinematografiu v súčasných a premenlivých súvislostiach a približuje hlbšie a nekonformné vnímanie filmu širšiemu publiku. Chce slúžiť ako zdroj informácií a priestor pre neoficiálnu, ale zároveň fundovanú diskusiu súčasnej filmárskej obce a filmovej kritiky. Jeho cieľovou skupinou sú filmoví profesionáli, študenti, účastníci filmových festivalov, členovia filmových klubov či záujemcovia o odvážnejší pohľad na dianie v súčasnej kinematografii. Nulté číslo Kinečka vyšlo v auguste 2010 v náklade 500 kusov. Sú v ňom rozhovory so zaujímavými, ale neopozeranými osobnosťami našej aj svetovej filmovej scény, recenzie, krátke správy z domova aj zo sveta i právna a produkčná poradňa. Kinečko stojí 1 Euro a obsahuje 12 strán kvalitného čítania spolu s DVD so študijnými, dokumentárnymi a inými filmami mimo bežnej distribúcie. Jeho šéfredaktorkou je filmová publicistka Eva Krížková. Viac nájdete na www.kinecko.sk. (ts)

Odborná platforma pre animovaný film

Tohtoročné leto prinieslo aj ďalšie slovenské filmové periodikum – odborný časopis pre animovaný film Homo Felix. Je určený fanúšikom, študentom, tvorcami a teoretikom animovaného filmu, no nielen im. „Kvalitná animovaná tvorba má svoj intelektuálny rozmer. Jeho budovanie je v kompetencii tvorca a zmysluplný je vtedy, keď nachádza pochopenie u diváka. Časopis Homo Felix chce začať sýtiť pôdu, z ktorej je autorský a rovnako tak divácky intelektuálny rast živý,“ hovorí v úvodníku jeho šéfredaktorka, animátorka a producentka Ivana Laučíková. Homo Felix má zámer prinášať množstvo študijného materiálu z histórie animovaného filmu, dať priestor kritike aktuálnej domácej tvorby, načrie do filmologických vôd a otvoriť dialóg filmových teoretikov pri mapovaní problémov filmovej reči či výrazových prostriedkov animovaného filmu. Ponúkne recenzie, informácie o dostupných dielach na trhu, aj analýzy populárnych animovaných žánrov a predstaví aktivity súvisiace s animovaným filmom. Prvé číslo časopisu Homo Felix vyšlo v auguste 2010 na 72 stranách a stojí 4 Eurá. Viac nájdete na www.homofelix.sk. (uwe)

Lietajúci Cypríán aj na čítanie

Krátko pred premiérou filmu Mariany Čengel Solčanskej *Legenda o Lietajúcom Cypríánovi* vyšiel v júli 2010 z jej pera aj rovnomenný román. Nejde o mechanický prepis scenára do beletristickej podoby, ale oproti filmu má pozmenenú štruktúru: po *Prologue* (1782 – príchod posla, ktorý oznamuje zrušenie rádu) nasledujú tri časti. Prvá, *Bratia*, rozpráva o živote mladého Jaška (1713), druhá, *Jašek*, sleduje jeho osud po príchode do Červeného kláštora (1718) a v tretej, *Cypríán*, začínajúcej sa o dvanásť rokov neskôr, je Jašek po zložení rehoľného sľubu už mníchom Cypríanom, viazaným príslubom mlčanlivosti. V doslove autorka uvádza sporé známe fakty týkajúce sa postáv Cypríána a Romualda Hadbávneho, vysvetľuje tiež svoju osobnú motíváciu vzniku filmu i románu. Fotografickú prílohu knihy tvorí 32 záberov z filmu. (el)

**Paolo Cherchi Usai, David Francis,
Alexander Horwath, Michael
Loebenstein (Ed.):**
Film Curatorship
Archives, Museums, and the
Digital Marketplace

(SYNEMA – Gesellschaft für Film und Medien,
Viedeň 2008, 239 strán)

Kniha zo spoločnej edície Rakúskeho filmového múzea a Spoločnosti pre film a médiá SYNEMA pod názvom *Film Curatorship* sa zaoberá aktuálnymi výzvami, ktorým musia čeliť filmové archívy, cinematéky a filmové múzeá v dobe digitalizácie. Tá výrazne ovplyvňuje aj prístup ľudí k filmovému médiu, ktoré je predmetom ich činnosti. Kniha sa snaží nájsť odpovede na otázky, smerujúce k vysvetleniu úlohy kurátora v kontexte zachovávanía a prezentovania filmového dedičstva. Podobne pestrá ako škála tém je i celá publikácia. Je

kolážou textov od rôznych autorov a tiež rozhovorov medzi štyrmi profesionálmi z odboru, reprezentujúcimi rozličné generácie a prístupy k problematike. Paolo Cherchi Usai (1957) je riaditeľom austrálskeho Národného filmového a zvukového archívu. David Francis (1935) je nositeľom bohatých skúseností z rôznych inštitúcií a okrem iného šestnásť rokov pracoval ako kurátor britského Národného filmového archívu. Alexander Horwath (1964) je riaditeľom Rakúskeho filmového múzea a Michael Loebenstein (1974) je v tomto múzeu kurátorom.

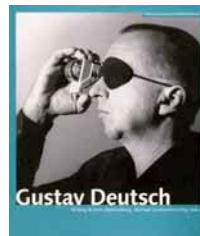

Thomas Tode, Barbara Wurm (Ed.):
Dziga Vertov
Die Vertov-Sammlung im
Österreichischen Filmmuseum /
The Vertov Collection
at the Austrian Film Museum

(SYNEMA – Gesellschaft für Film und Medien,
Viedeň 2006, 287 strán)

Zo spoločnej dvojjazyčnej anglicko-nemeckej edície Rakúskeho filmového múzea a Spoločnosti pre film a médiá SYNEMA vyšla – v poradí ako štvrtá – monografická publikácia venovaná sovietskemu filmovému tvorcovi a teoretikovi Dzigovi Vertovovi (1896 – 1954). Jadro knihy tvorí katalóg obsiahlej zbierky artefaktov (najväčšej mimo Ruska), týkajúcich sa Vertovovej tvorby a osobnosti, ktoré sa nachádzajú vo vlastníctve Rakúskeho filmového

ho múzea. Veľká časť z nich sa tam dostala ako dar od Vertovovej manželky a najbližšej spolupracovníčky, strihačky Jelizavety Svilovovej. Okrem samotných filmov, fotografií, plagátov a listov obsahuje jej dopisil nepublikované skice, návrhy a texty. Viac ako 200 komentovaných fotografií dopĺňajú priekopnícke preklady zatiaľ v angličtine a nemčine neznámych textov od samotného Vertova, ale aj od súčasných filmových teoretikov.

**Wilbirg Brainin-Donnenberg, Michael
Loebenstein (Ed.):**
Gustav Deutsch

(SYNEMA – Gesellschaft für Film und Medien,
Viedeň 2009, 252 strán)

V spomínanej dvojjazyčnej nemecko-anglickej edícii vyšla aj monografia venovaná Gustavovi Deutschovi (1952). Jedna z vedúcich osobností svetového found-footage filmu, známa najmä vďaka viacdielnym projektom ako *Film ist. a Welt Spiegel Kino*, je zároveň aj všestraným umelcom, angažujúcim sa okrem experimentálneho filmu aj na poli výskumu, vzdelávania, výtvarného umenia, architektúry, multimédií a hudby. Kniha je zbierkou rôznorodých pohľadov na Deutscha a jednotlivé aspekty jeho tvor-

by. Medzi autormi textov, ktoré sú doplnené o fotografie z jeho diel a inštalácií, nefigurujú len filmoví teoretici a kritici, ale aj psychoanalytička, historik popkultúry či performer a skladateľ experimentálnej a novej hudby. Pestrosť a rôznorodosť ich pohľadov vytvára netradičný pohľad na Deutscha a jeho tvorbu. Publikáciu dopĺňajú obsiahly rozhovor so samotným umelcom a jeho podrobná filmograpia.

Monika Mikušová
(autorka je filmová teoretička)

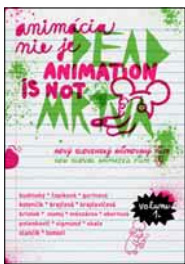

**Alexander Horwath, Michael
Omasta (Ed.):**
Josef von Sternberg:
The Case of Lena Smith

(SYNEMA – Gesellschaft für Film und Medien,
Viedeň 2007, 303 strán)

Ďalšia z publikácií rovnakej edície je venovaná jednému zo slávnych stratených diel svetovej kinematografie, poslednému nemému filmu Josefa von Sternberga *The Case of Lena Smith*, z ktorého sa zachoval len fragment. V tejto hollywoodskej produkcii z roku 1929 sa von Sternberg vracia k miestu a dobe svojho detstva – do Viedne, kde sa v roku 1894 narodil. Hlavné mesto impéria na prelome storočí je dijskom dramatického príbehu mladej ženy, hľadajúcej

svoje miesto v obmedzujúcom systéme triednej spoločnosti. Hlavná hrdinka Lena prichádza do Viedne v roku 1895 z Uhorska. Jednej noci ju v Prátri zvedie sympatický vojak. Lena sa stane matkou jeho dieťaťa a napokon skončí ako slúžka v dome jeho skostnatých rodičov. Kniha sa snaží o čo najvernejšiu rekonštrukciu tohto strateného filmu prostredníctvom približne 150-tich originálnych fotografií, kresieb, rozličných dokumentov a útržkov zo scenára, ale aj esejí od viacerých renomovaných autorov.

Animácia nie je Dead / Animation is not Mŕtva

(ANČA, o. z.)

Krátko po DVD Slovenský animovaný film so snímkami zo 60. až 80. rokov minulého storočia, ktoré vydal Slovenský filmový ústav, prichádza na trh ďalšie podobne ladené DVD s názvom *Animácia nie je Dead / Animation is not Mŕtva* s podtitulom *Nový slovenský animovaný film*. Jeho obsahom je 14 titulov mladých tvorcov – *Alfonzova muchy*, *O ponožkách a láske*, *Bells*, *Čmuchač & Sviňa zasahujú*, *Hladina*, *Trickster*, *Ticho na lavičke*, *Pružinka*, *Viliam*, *Čo by sa stalo...*, *Mafia II*, *Cornfake*, *Duch Vianoc a Piatok*, ktoré vznikli počas

posledných rokov. Vo výbere sú zastúpené filmy rôznych žánrov a animačných štýlov, prezentujúcich animovanú tvorbu nielen z VŠMU či VŠVU, ale i mimo týchto škôl. Všetky snímky, ktoré to potrebujú s výnimkou *Ticho na lavičke* majú i nevyvinuté anglické titulky. Škoda, že booklet neposkytuje žiadne informácie o celkovej koncepcii výberu ani roku vzniku jednotlivých snímkov či o ich autoroch. Dobrou správou však je, že nápis *Volume 1* na obale DVD dáva nádej, že tento zásluhný projekt bude pokračovať, pretože je to jedina z možností, ako túto úspešnú časť domácej tvorby prístupnejší divákovi.

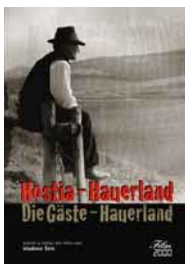
Cigarety a pesničky

(Žudro)

50-minútový dokument Mareka Šulíka

a Jany Belišovej *Cigarety a pesničky* zaznamenáva týždenné stretnutie spevákov a hudobníkov v auguste 2009 vo Veľkom Slavkove, kde v miestnom evanjelickom kostole nahrávali piesne pre CD *AfterPhurikane Gila* (*Phurikane Gila – po Rómsky starodávne piesne – bol Belišovej prvý veľký projekt – pozn. aut.*). To vyšlo spoločne s DVD v digipackovom obale. Marek Šulík je úspešným strihačom a dokumentaristom a Jana Belišová už niekoľko rokov mapuje hudbu v rómskych osadách na východe Slovenska. Šulík ju na jej cestách sprevádzal a robil videodokumentáciu jej pro-

jektu. Keď sa dozvedel, že hudobné teleso AfterPhurikane, v ktorom sa stretli klasicky vzdelaní profesionálni hudobníci a rómski amatérski speváci, sa pripravuje na nahrávanie, uvedomil si, že je to príležitosť zachytiť nielen toto neopakovateľné hudobné stretnutie spontánnych ľudových spevákov s myšlienkovou spriaznenými profesionálmi, ale i jeho vlastné pocity. Vznikol tak film nielen o jedinečnom stretnutí a vzájomnej obojstrannej ovplyvniteľnosti, ale aj o tolerancii, kreativitě, láske a svete, v ktorom žijeme. DVD obsahuje film s voliteľnými anglickými titulkami a bonusové materiály, medzi ktorými je fotogaléria a takmer dvadsať minút rozhovorov s jeho protagonistami.

Hostia – Hauerland

(Film 2000)

Režisér Vladimír Štric tri roky po *Medynyan* vliani nakrútil hodinový dokument s názvom *Hostia – Hauerland*, ktorý po premiére na MFF Cinematik a uvedení v STV vyšiel teraz i na DVD. Jeho témou je osemdesť rokov spoločnej cesty Slovákov a Nemcov na území dnešného stredného Slovenska v oblasti medzi Prievdzou a Kremnicou, nazývanom Hauerland. Slováci a Nemci tam po stáročia žili vedľa seba bez problémov. Spoločne kultivovali krajinu, ktorá bola ich vlasťou. Do ich životov zasiahli

až dramatické udalosti 20. storočia. Štric spoločne s kameramanom Antonom Szomolányim prostredníctvom výpovedí troch generácií Nemcov v kombinácii s unikátnymi dobovými fotografiami a zábermi z filmu *Lebo sme Nemci* prináša obraz ešte stále neznámeho univerza, nazývaného Karpat-skí Nemci. Film poukazuje na dnes už zabudnutý rozmach a následnú tragédiu minoritného národa a núti divákov zamyslieť sa nad sebou samými a krutosťou dejín. Snímka vznikla v koprodukcii spoločnosti Film 2000 so Slovenskou televíziou a na DVD je s obrazom vo formáte 16:9 a voliteľnými nemeckými a anglickými titulkami.

Jan Špáta

(Verbasum)

Box set *Jan Špáta* s podtitulom *18 dokumentárnych filmů klasika*

české kinematografie obsahuje 4 DVD s takmer desať hodinami filmov jednej z najvýznamnejších osobností českej dokumentárnej tvorby. Tento v Čechách výnimočný projekt, ktorý získal Cenu ČFTA za audiovizuálny počin roka, prináša divákovi diela Jana Špáta (1932 – 2006) s digitálne zreštaurovaným obrazom i zvukom a prepísané do HD formátu. Unikátna kolekcia prostredníctvom filmov z rokov 1964 až 1991 ponúka jedinečný pohľad do českej duše

a povahy a potvrdzuje, že spoločným znakom Špátových filmov je predovšetkým humanizmus. DVD obsahuje aj dvojdielnu autobiografickú snímku *Láska, kterou opouštím* (1998), ktorá je režisérovo bilančnou svedčou o vyše štyridsiatich rokoch práce na poli filmového dokumentu. DVD sú doplnené množstvom bonusov, vrátane jeho portrétu z cyklu GEN, ktorého autorkou je režisérova dlhoročná partnerka Olga Sommerová, ukázkami z jeho súkromného fotoarchívu i unikátnymi filmovými zábermi, ktoré v 30. až 50. rokoch nakrútil jeho otec, i s ukázkami z reštaurovania filmov. Tie sú na DVD vo formáte 1.33:1 s voliteľnými českými a anglickými titulkami.

Miro Ulman

KAROL KRŠKA

Na rozdiel od Česka, kde mala filmová tvorba dlhoročnú tradíciu, na Slovensku profesionálni filmári absentovali. Kameramanská profesia u nás vznikla až v 40. rokoch 20. storočia. Prvá generácia kameramanov nemala vysokoškolské filmové vzdelanie, skúsenosti nadobúdali najmä v praxi. Najväčší úspech spomedzi prvých slovenských kameramanov dosiahol Karol Krška (1920). V septembri si pripomíname 90. výročie jeho narodenia.

Karol Krška sa narodil na Morave, neskôr sa s rodinou presťahoval do Bratislavy. V roku 1938 sa spolu s Viktorom Kubalom a Jánom Kadárom stal jedným z prvých žiakov celoročného kurzu pre kinetickú fotografiu a kinematografiu na Škole umeleckých remesiel v Bratislave u Karola Plicku. Už v nasledujúcom roku však školu zrušili a Krška začal pracovať pre filmový týždenník *Nástup* a neskôr *Lúč*. Napriek tomu Plicka výrazne ovplyvnil Krškov raný kameramanský štýl. Píše o tom aj Václav Macek v *Dejinnách slovenskej kinematografie: „Pre zakladateľa slovenskej kameramanskej tvorby sú príznačné dramaturgické filtre v exteriéroch, šerosvit v interiéroch, sklon k neoromantizmu, z ktorého veľakrát vychádzal aj Karol Plicka.“* V roku 1944 začal Krška s Martinom Hollým st. nakrúcať film *Hanka sa vydáva*, vypuknutie SNP však prerušilo práce na filme a Krška sa spolu s Paľom Bielikom pridal k povstalcovi. Nakrúcali dokumentárne zábery z Povstania, ktoré po oslobodení Bielik spracoval do výnimočného dokumentu *Za slobodu*.

Po skončení vojny Krška s kameramanom Václavom Hanušom spolupracoval na filme Martina Friča *Varjú...!* Uznanie si získal filmom *Vlčie diery*, ktorý sa stal jedným z divácky najúspešnejších filmov slovenskej ki-

nematografie. Začiatkom 50. rokov bol už najvýraznejšou postavou slovenskej kameramanskej tvorby, nakrúcal filmy ako *Boj sa skončí zajtra*, *Mladé srdcia*, *Rodná zem a Šťvorlika*, okrem toho sa venoval aj tvorbe krátkometrážnych filmov. V spolupráci s Paľom Bielikom pokračoval pri ďalších filmoch, napríklad *Priehrada* alebo *Kapitán Dabač*. V roku 1956 odišiel na polročné turné so súborom *Lúčnica* do Južnej Ameriky, kde nakrútil a zrežiroval niekoľko krátkych filmov.

Progressívne myslenie Karola Kršku sa ukázalo aj v roku 1960, keď ako prvý na Slovensku použil širokouhlý formát pri filme Františka Kudláča *Na pochode sa vždy nespieva*. V roku 1964 nakrútil film *Pripad pre obhajcu*, ktorým sa začala jeho dlhoročná spolupráca s Martinom Hollým. V tomto období nakrútil aj snímku *Trio Angelos* so Stanislavom Barabášom a autorsky sa podieľal na detektívkach Andreja Lettricha *Vrah zo záhrobia* a *Volanie démonov*. Popri filmovej tvorbe sa venoval aj nakrúcaniu televíznych filmov. Od konca 60. rokov spolupracoval Krška už takmer výhradne s Hollým, stál za kamerou jeho úspešnejších filmov *Medená veža*, *Orlie pierko*, *Kto odchádza v dažďi...*, *Smrť šitá na mieru* a ďalších. Zomrel v roku 1989.

spracovala (uwe)

IGOR CIEL

(13. 4. 1931 – 3. 7. 2010)

V lete sa slovenská kinematografická obec rozlúčila s jedným zo svojich významných reprezentantov. Dňa 3. júla 2010 po dlhej a ťažkej chorobe zomrel režisér a pedagóg Igor Ciel, tvorca ktorý zanechal časť svojho ja nielen v mnohých televíznych seriáloch a filmoch, ale aj v ďalších autoroch, na ktorých tvorivé formovanie mal vplyv počas svojej pedagogickej činnosti.

Igor Ciel sa narodil 13. apríla 1931 v Rožňave, osobne sa však považoval viac za Brežňana. Nielen, že v Brezne od detstva býval, predovšetkým tam ako gymnazista navštevoval ochotnícky krúžok, ktorého atmosféra ho pohltila natoľko, že ovplyvnila celý jeho život. Rozhodol sa pre štúdium réžie na práve otvárané Vysokej škole múzických umení (VŠMU) v Bratislave, kde i keď ho na prvýkrát neprijali, druhý pokus mu po štúdiu divadelnej vedy a estetiky vyšiel. Hereckú tvorbu ho učil Andrej Bagar a réžiu Jozef Budský.

S vlastnou réžiou začínal Igor Ciel v divadlách vo Zvolene a Nitre, od roku 1966 nastúpil ako režisér do Československej televízie v Bratislave. Nakrútil viac ako 140 titulov televíznych seriálov, filmov a inscenácií. Záber jeho tvorby bol široký, nakrúcal komédie, drámy i súčasné témy, no v pamäti divákov sa najviac zapísali jeho seriály s historickou tematikou ako *Parížski mohykáni*, *Vivat Beňovský!*, *Louis Pasteur*, *Barbora Rösselová*. Ako kedysi sám v jednom z rozhovorov povedal, „*medzi najúspešnejšie by som mohol zaradiť Parížskych mohykánov, prvý sedemdielny seriál, ktorý som robil v roku 1972, po ňom nasledoval Vivat Beňovský!, ktorý prešiel celý svet. Potom som robil trilógiu Louis Pasteur*

od Jaroslava Dietla o cti intelektuálov, ďalej film Ocellari o profesionálnej cti robotníka a film o cti roľníka Počúvajte slnko.“ A najmilšie? „*Trilógia Louis Pasteur, a samozrejme, aj Vivat Beňovský!*“ ktorý ho najviac preslávil. Posledným jeho dielom bola televízna adaptácia knihy Martina Rázusa *Júlia* z roku 1990. Za svoju tvorbu získal viacerou ocenení.

Veľkú pečať Igor Ciel zanechal aj na VŠMU, kde bol dlhoročným pedagógom. Od roku 1962 pôsobil na Divadelnej fakulte, keď sa v roku 1974 otvorila na VŠMU Katedra filmovej a televíznej tvorby, stal sa jej vedúcim. Učil rád. Vždy ho tešilo, keď videl vyrastať talent, na ktorého výchove mal aj on svoj podiel. Alfou a omegou bol však pre neho divák. Z množstva rozhovorov, ktoré som si s týmto človekom jasných presvedčení a zásad prečítala, mi najviac zaimponovala jeho odpoveď na otázku, ako sa do budúcnosti bude vyvíjať televízna dramatická tvorba? „*Budeme stále viac pretechnizovaní. Ale divák vo svojej intimite nás stále bude čakať. Bude dúfať, že mu porozprávame o ňom, o jeho radoostiach a bolestiach, o jeho perspektívach, že mu dáme nádej, že zajtra opäť vyjde slnko.“* Hovorí o jeho prístupe k tvorbe, ale aj o osobnosti. O takej, ktorá tu odtiaľ bude chýbať. (sim)

producent a strihač Peter Nevedal

Ako producent alebo koproducent pracujem na príprave nových celovečerných filmov s režisérom Dušanom Trančíkom, kolegom, režisérom Marekom Mackovičom a strihačom Dušanom Milkom. S producentkou Silviou Panákovou a režisérom Petrom Dimitrovom dokončujeme celovečerný film *Čas Grimás*. Myslím si a dúfam, že prvé výsledky budú v budúcom roku. Ako štúdio – Filmpark spolupracujeme na novom celovečernom filme *Čerešňový chlapec* Stanislava Párnického, ktorý sa z nakrúcania posu-

foto: P. N.

nul do postprodukcie a finišujeme aj nakrúcanie celovečerného filmu *Viditeľný svet* Petra Krišťúfka, ktorý v týchto dňoch začíname aj postprodukovať. Ďalej je to *Keby bolo keby...*

režisér Peter Krišťúfek

foto: archív P. K.

Až do 7. septembra nakrúcam hraný film podľa svojho scenára *Viditeľný svet*. Mojmí hlavnými spolupracovníkmi sú skvelý český herec Ivan Trojan

a za kamerou vynikajúci a inšpiratívny Martin Štrba, s ktorými si výborne rozumiem. Strihať začnem začiatkom októbra. Je to psychologický príbeh, v ktorom si hlavný hrdina chce privlastniť šťastie cudzích ľudí. Vo voľných chvíľach sa venujem zberu materiálu na nový román *Dom hluchého*. A s potešením môžem konštatovať, že v decembri už bude na svete DVD môjho celovečerného dokumentu o Dežovi Ursinym *Momentky*, aj s bonusovým materiálom.

animátorka Veronika Obertová

Momentálne sa mi tak trochu plní sen. Spolu s Michaelou Čopkovou zakladáme minikolektív pod názvom Ové Pictures. Pod touto značkou vzniknú naše ďalšie animované filmy. Popritom sa snažím pracovať na námete môjho ďalšieho filmu spolu so scenáristom Petrom Minárom. V septembri sa so svojím filmom *Viliam* chystám do Ruska na festival animovaných filmov pod názvom Krok. A nedávno som v spolupráci so štúdiom Vertexcreation dokončila

foto: archív V. O.

videoklip pre Zdenku Prednú, ktorý diváci budú môcť vidieť v najbližších dňoch.

Vojnové hry v kinách

Dr. Divnoláska odpovedá na najrôznejšie otázky čitateľov, ktoré sa týkajú filmu, videa alebo televízie v súvislosti so Slovenskom. Vaše otázky posielajte elektronicky na adresu: miroslav.ulman@sfu.sk alebo poštou na adresu: redakcia Film.sk, Dr. Divnoláska, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava. Neváhajte a pýtajte sa. Každý mesiac vám Dr. Divnoláska na tomto mieste odpíše zaručene kompetentnú odpoveď.

Tešil som sa, že konečne uvidím v kine dokument *Vojnové hry* o mužovi, ktorý zachránil Európu od atómového konfliktu. Vo Film.sk 1/2009 ste písali, že by mal mať premiéru na jar, v programe kín som ho však odvtedy nenašiel. Emil K. z Bratislavy

– O odpoveď na vašu otázku som požiadal PR manažérku slovenského koproducenta filmu Ivetu Pošpišilovú. „Celovečerný dokument *Dariusza Jabłońskiego Vojnové hry* a muž, ktorý ich zastrešoval, ktorý vznikol v koprodukcii poľskej *Apple Film Production, Telewizji Polskiej, slovenskej spoločnosti Trigon Production a francúzskeho Arte*, mal celoslovenskú premiéru na tohtoročnom MFF *Art Film Fest* v kine ODA v Trenčíne. V septembri ho premiétu na MFF *Cinematik* v Piešťanoch vo festivalovej súťaži *Cinematik.doc*. Možnosť vidieť ho však budú mať nielen návštevníci filmových festivalov. Sme veľmi radi, že po úspechu v zahraničí sa dostane i do slovenských kín. Uvedie ho spoločnosť *Continental Film* pravdepodobne v novembri 2010 so slovenským dabingom.“ Dodávam k tomu len, že film mal mať pôvodne premiéru už na vlnajšom *Art Film Feste*, ale projekcia bola zrušená po tom, ako prišla ponuka otvárať ním prestížny festival dokumentárnych filmov IDFA v Amsterdame. Ak by ste nemohli vydržať, tak film už vyšiel na DVD v Poľsku, ale, žiaľ, len s poľskými, francúzskymi, nemeckými a anglickými titulkami. Okrem 113-minútového zotržiu pre kiná vznikol i televízny seriál, ktorý koncom minulého roka odvysielala Poľská televízia. Majitelia práv ho ponúkli Českej televízii i Slovenskej televízii, ale dohoda je zatiaľ len v štádiu rokovanií.

Mám otázku, či nevyjdú na DVD skvelé dokumenty *Osadné a Hranica*, prípadne ďalšie nové slovenské filmy, ako napríklad *Nedodržaný sľub*? Chcel by som ich poslať našim známym v zahraničí. Ďakujem za odpoveď. Miro Žibrita

– Situácia s vydávaním slovenských filmov na DVD je neporovnateľne lepšia než pred pár rokmi. Stále to však ešte neznamená, že by každý film vyšiel pol roka po premiére na DVD, čo je zvyčajný odstup medzi premiérou v kine a na DVD v zahraničí. Pozrel som si prehľad udelenej podpory na distribúciu audiovizuálnych diel v podprograme Audiovizuálneho fondu s názvom Podpora rozširovania a uvádzania audiovizuálnych diel na verejnosti. Z neho vyplýva, že podporu – i keď nie v celej požadovanej výške – dostali žiadosti na distribúciu na DVD producentov filmov *Osadné*, *Kým sa skončí tento film*, *Nedodržaný sľub*, *Hranica*, *My zdes*, *Momentky*, *Tango s komármi* a *Hostia – Hauerland*. Posledne menované už vyšlo, *Hranica* a *My zdes* vyjdú na jeseň ako 2DVD a v prípade, že sa podarí zohnať chýbajúce financie, tak ostatné filmy by sa mali objaviť v obchodoch do konca roka.

Miro Ulman

(Mimobratavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!) ▽
(Vo Film.sk uvádzame program len tých kín, ktoré ho dodali do užívateľky Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Charlie centrum

Špitálska 4, Bratislava, tel.: 02/5296 8994, 0902/929 391, www.ic.sk

nepremieta sa

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 16.9. – **Na chvítu slobodní**, r. A. T. Riahi, Rak./Franc./Tur., 2008, 110 min.
30.9. – **Hadewijch – medzi Kristom a Allahom**, r. B. Dumont, Franc., 2009, 105 min.

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 14.9. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min.
21.9. – **Panika v mestečku**, r. S. Aubier, V. Patar, Belg./Franc./Lux., 2009, 75 min.
28.9. – **Muž z Londýna**, r. B. Tarr, Maď./Franc./SRN/Švajč., 2007, 140 min.

Filmový klub Nostalgia

Budova SvF, Starohorská 2, Bratislava, tel.: 02/5296 1713, www.nostalgia.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 20.9. – **Upír Nosferatu**, r. F. W. Murnau, Nem., 1922, 67 min. +
Živé vystúpenie Kosa z nosa
22.9. – **Legenda o Lietajúcom Cypríánovi**, r. M. Čengel Solčanská, SR/Pol., 2010, 108 min.
23.9. – **Cesta**, r. J. Hillcoat, USA, 2009, 113 min.
24.9. – **Poviedky z kuchyne**, r. B. Hamer, Nór./Švéd., 2003, 95 min.
27.9. – **Hlboký spánok**, r. H. Hawks, USA, 1946, 114 min.
29.9. – **Filmový festival inakosti – Single Man**, r. T. Ford, USA, 2009, 101 min.
30.9. – **Imaginárium Dr. Parnassa**, r. T. Gilliam, VB/Kan./Franc., 2009, 123 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 18.06 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

nepremieta sa

Filmový klub Alternatíva

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojarmojmartin.sk
predstavenia o 17.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.9. – **Hadewijch – medzi Kristom a Allahom**, r. B. Dumont, Franc., 2009, 105 min.

- 8.9. – **Katka**, r. H. Třeštíková, ČR, 2009, 90 min.
14.9. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min.
22.9. – **Baaria**, r. G. Tornatore, Tal./Franc., 2009, 150 min. (17.00 h.)
29.9. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min.

Filmový klub Fontána

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/772 5375
predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.9. – **Oko nad Prahou**, r. O. Špátová, ČR, 2010, 78 min.
20.9. – **Muž z Londýna**, r. B. Tarr, Maď./Franc./SRN/Švajč., 2007, 140 min.
28.9. – **Zmluva s vrahom**, r. A. Kaurismäki, Fin./Švéd./Franc./VB/SRN, 1990, 80 min.

Filmový klub Naoko

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/551 1042, www.naoko.sk

- 7.9. – **Na konci s dychom**, r. J.-L. Godard, Franc., 1959, 87 min. (18.00 h.)
7.9. – **Duša Paula Giamattiho**, r. S. Barthes, USA, 2009, 101 min. (20.00 h.)
14.9. – **Putovanie mladého skladateľa**, r. G. Šengelaja, ZSSR, 1984, 105 min. (18.00 h.)
14.9. – **Panika v mestečku**, r. S. Aubier, V. Patar, Belg./Franc./Lux., 2009, 75 min. (20.00 h.)
21.9. – **Tresky-plesky**, r. V. Šukšin, ZSSR, 1972, 96 min. (18.00 h.)
21.9. – **Hadewijch – medzi Kristom a Allahom**, r. B. Dumont, Franc., 2009, 105 min. (20.00 h.)
28.9. – **Robinsoniáda alebo Môj anglický deduško**, r. N. Džordžadze, ZSSR/Gruz., 1986, 76 min. (18.00 h.)
28.9. – **Katka**, r. H. Třeštíková, ČR, 2009, 90 min. (20.00 h.)

Filmový klub Nitra

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, tel.: 0905/580 297

film.eu – prehľadka súčasného európskeho filmu

- 25.9. – **Kamene**, r. K. Kerekesová, SR, 2010, 26 min. + **Na sever**, r. R. D. Langlo, Nór., 2009, 78 min. (13.00 h.)
26.9. – **Múry sú vysoké a hrubé**, r. J. Johanides, SR, 2010, 75 min. (14.00 h., Divadlo Andreja Bagara – Štúdio)
27.9. – **Hadewijch – medzi Kristom a Allahom**, r. B. Dumont, Franc., 2009, 105 min. (13.30 h.)

Filmový klub Otáznik

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.9. – **Na veľkosti záleží**, r. E. Tadmor, S. Maymon, Izr./Nem./Fr., 2009, 90 min.
9.9. – **Louise-Michel**, r. B. Delépine, G. Kervern, Fr., 2008, 94 min.

- 16.9. – **Svätá tráva**, r. A. Wajda, Poľ., 2009, 85 min.
 23.9. – **Harold a Maude**, r. H. Ashby, USA, 1971, 92 min.
 30.9. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 90 min.

ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
 predstavenia o 20.09 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 19.-20.9. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA, 2009, 92 min. +
X=X+1, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min.
 22.9. – **Hlboký spánok**, r. H. Hawks, USA, 1946, 114 min.
 23.9. – **Katka**, r. H. Třeštíková, ČR, 2009, 90 min.
 25.-26.9. – **1. MAFF 2010 – Music and Film Festival**
 27.9. – **Svätá tráva**, r. A. Wajda, Poľ., 2009, 85 min.
 29.9. – **Muž z Londýna**, r. B. Tarr, Maď./Franc./SRN/Švajč., 2007, 140 min.

A4 – nultý priestor

Nám. SNP 12, Bratislava, www.a4.sk
 predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 16.-17.9. – **Víkend so solidaritou**
 19.9. – **Víkend so solidaritou**
 23.9. – **Videoklip ako filmové umenie**
 29.9. – **Kino podľa Martina Kaňucha**

KINÁ

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
 predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.9. – **Záložný plán**, r. A. Poul, USA, 2010, 106 min.
 9.9. – **Zelená zóna**, r. P. Greengrass, Franc./USA/Špan./VB, 2010,
 115 min.
 12.9. – **Nočná mora z Elm Street**, r. S. Bayer, USA, 2010, 102 min.
 19.9. – **Mačky a psi: Pomsta Kitty Galore**, r. B. Peyton, USA, 2010,
 82 min. (17.00 h.)
 19.9. – **Počiatok**, r. Ch. Nolan, USA/VB, 2010, 148 min.
 23.9. – **Púštny kvet**, r. S. Horman, VB/SRN/Rak., 2009, 124 min.
 26.9. – **Ženy v pokušení**, r. J. Vejdělek, ČR, 2009, 118 min.

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
 predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 19.9. – **Na chvíľu slobodní**, r. A. T. Riahi, Rak./Franc./Tur., 2008, 110 min.
 26.9. – **Legenda o Lietajúcom Cypríanovi**, r. M. Čengel Solčanská,
 SR/Poľ., 2010, 108 min.

Kino Mladost

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

- 2.-8.9. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min.
 9.-12.9. – **Zahraj to znovu, Sam**, r. H. Ross, USA, 1972, 86 min.
 9.-15.9. – **Užívaj si, ako sa len dá!**, r. W. Allen, USA, 2009, 92 min. +
X=X+1, r. J. Krasnohorský, SR, 2009, 15 min.
 13.-16.9. – **Fish Tank**, r. A. Arnold, VB, 2009, 123 min.
 16.-22.9. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 90 min.

ďalšie projekcie nájdete na plagátoch kina Mladost'

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729 971
 predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.-5.9. – **Toy Story 3**, r. L. Unkrich, USA, 2010, 86 min.
 9.-15.9. – **5. MFF Cinematik 2010**
 16.-19.9. – **Let's Dance 3D**, r. J. Chu, USA, 2010, 108 min.
 23.-24.9. – **Ženy v pokušení**, r. J. Vejdělek, ČR, 2009, 118 min.
 25.-26.9. – **Twilight sága: Zatmenie**, r. D. Slade, USA, 2010, 130 min.
 30.9. – **Kajínek**, r. P. Ják ml., ČR, 2010, 107 min.

Kino Hviezda Trnava

Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/5511 042, www.naoko.sk
 predstavenia o 17.30 a 19.30 hod. – pokiaľ nie je uvedené inak

program nedodali do uzávierky Film.sk

Kino Junior Levice

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
 predstavenia o 18.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.9. – **Súboj titanov**, r. L. Leterrier, VB/USA, 2010, 106 min.
 3.-5.9. – **Legenda o Lietajúcom Cypríanovi**, r. M. Čengel Solčanská,
 SR/Poľ., 2010, 108 min.
 4.-5.9. – **Dažďová víla**, r. M. Cieslar, ČR, 2010, 96 min. (15.30 h.)
 7.-8.9. – **Cesta**, r. J. Hillcoat, USA, 2009, 113 min.
 10.9. – **Ženy v pokušení**, r. J. Vejdělek, ČR, 2009, 118 min.
 11.-12.9. – **Princezná a žaba**, r. R. Clemens, J. Musker, USA, 2009, 97 min.
 (15.30 h.)
 11.-12.9. – **Počiatok**, r. Ch. Nolan, USA/VB, 2010, 148 min.
 14.-15.9. – **Shrek: Zvonec a koniec**, r. M. Mitchell, USA, 2010, 92 min.
 (15.30 h.)
 14.-15.9. – **Vrahúni**, r. R. Luketic, USA, 2010, 93 min.
 17.9. – **Sex v meste 2**, r. M. P. King, USA, 2010, 146 min.
 18.-19.9. – **Pomsta chlupáčov**, r. R. Kumble, USA/SAE, 2010, 92 min.
 (15.30 h.)
 18.-19.9. – **Kajínek**, r. P. Ják ml., ČR, 2010, 107 min.
 21.-22.9. – **Predátori**, r. N. Antal, USA, 2010, 107 min.
 24.9. – **Princ z Perzie: Piesky času**, r. M. Newell, USA, 2010, 117 min.

- 24.-26.9. – **Posledný vládca vetra**, r. M. Night Shyamalan, USA, 2010, 103 min.
 25.-26.9. – **Zatiaľ spolu, zatiaľ nažive**, r. J. Mangold, USA, 2010, 110 min.
 28.-29.9. – **Salt**, r. P. Noyce, USA, 2010, 100 min.

Kino Scala Prešov

Masarykova 7, Prešov, tel.: 051/7723 7412, pkoprogram@condornet.sk, www.pkopresov.sk
 predstavenia sú o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 7.9. – **Keď sa muž vracia domov**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2008, 93 min.
 9.9. – **Panika v mestečku**, r. S. Aubier, V. Patar, Belg./Franc./Lux., 2009, 75 min.
 14.9. – **Nech vojde ten pravý**, r. T. Alfredson, Švéd., 2008, 106 min.
 16.9. – **... a pátý jezdec je strach**, r. Z. Brynych, ČSSR, 1964, 100 min.
 21.9. – **Poviedky z kuchyne**, r. B. Hamer, Nór./Švéd., 2003, 95 min.
 23.9. – **Jak se budí princezny**, r. V. Vorlíček, ČSSR, 1977, 83 min. (14.00 h.)
 28.9. – **Prelomíť vlny**, r. L. von Trier, Dán./Franc./Hol./Nór./Švéd., 1996, 139 min.

Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojarmolmartin.sk

- 1.-2.9. – **Rozchod**, r. P. Reed, USA, 2006, 100 min. (20.00 h., 1.9. aj o 17.30 h.)
 3.-8.9. – **Predátori**, r. N. Antal, USA, 2010, 107 min. (3.-5.9. o 17.30 h. a 20.00 h., 6.-8.9. o 20.00 h.)
 6.-10.9. – **Katka**, r. H. Třeštková, ČR, 2009, 90 min. (6.-9.9. o 17.30 h., 10.9. o 16.00 h.)
 10.-13.9. – **Škola života**, r. L. Scherfig, VB, 2009, 95 min. (17.30 h.)
 10.-17.9. – **Salt**, r. P. Noyce, USA, 2010, 100 min. (20.00 h., 15.-16.9. aj o 17.30 h.)
 17.-18.9. – **Počiatok**, r. Ch. Nolan, USA/VB, 2010, 148 min. (17.30 h., 18.9. aj o 20.00 h.)
 20.9. – **Počiatok**, r. Ch. Nolan, USA/VB, 2010, 148 min. (17.30 h. a 20.00 h.)
 21.-22.9. – **Oko nad Prahou**, r. O. Špátová, ČR, 2010, 78 min. (20.00 h., 21.9. aj o 17.30 h.)
 21.-23.9. – **Mačky a psi: Pomsta Kitty Galore**, r. B. Peyton, USA, 2010, 82 min. (16.00 h.)
 23.-29.9. – **Let's Dance 3D**, r. J. Chu, USA, 2010, 108 min. (23.9. o 17.30 h. a 20.00 h., 24.-28.9. o 17.30 h., 29.9. o 16.00 h.)
 24.-28.9. – **Dospeláci**, r. D. Dugan, USA, 2010, 102 min. (20.00 h.)
 29.-30.9. – **Vinyan**, r. F. Du Welz, Franc./Belg./VB, 2008, 97 min. (20.00 h.)
 30.9. – **Posledný vládca vetra**, r. M. Night Shyamalan, USA, 2010, 103 min. (17.30 h.)

pripravila **Eva Michalková**
(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

Televízia českých a slovenských filmov Slovenské pondelky 2010

6. september 2010

- 20.00 – **Tisícročná včela 1, 2**, r. J. Jakubisko, 1983, 55 min. a 54 min.
 22.00 – **Víkend za milión**, r. D. Trančík, 1987, 77 min.

13. september 2010

- 20.00 – **Tisícročná včela 3, 4**, r. J. Jakubisko, 1983, 57 min. a 54 min.
 22.00 – **Zlozor**, r. D. Kodaj, 1971, 77 min.

20. september 2010

- 20.00 – **Nevera po slovensky 1**, r. J. Jakubisko, 1981, 68 min.
 22.00 – **Zmluva s diablom**, r. J. Zachar, 1967, 95 min.

27. september 2010

- 20.00 – **Nevera po slovensky 2**, r. J. Jakubisko, 1981, 71 min.
 22.00 – **Boxer a smrť**, r. P. Solan, 1962, 110 min.

www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Zmena programu vyhradená!

VÝROČIA

SEPTEMBER 2010

6. 9. 1920 **Karol Krška** – kameraman (zomrel 3. 6. 1989)
 10. 9. 1935 **Michal Monček** – herec
 11. 9. 1930 **Dušan Blaškovič** – herec (zomrel 18. 9. 2001)
 13. 9. 1945 **Marián Jaško** – animátor, grafik
 14. 9. 1945 **Libuša Trutzová** – herečka
 16. 9. 1930 **Andrej Šilan** – herec (zomrel 3. 8. 2009)
 17. 9. 1930 **Robert Hardónyi** – filmový inžinier (zomrel 29. 1. 2009)
 17. 9. 1940 **Otto Geyer** – kameraman
 17. 9. 1960 **Eva Pavlíková** – herečka
 18. 9. 1945 **Kamil Peteraj** – dramaturg, básnik
 21. 9. 1935 **Vojtech Mladý** – vedúci výroby (zomrel 2. 6. 2009)
 22. 9. 1950 **Alexandra Záborská** – herečka
 22. 9. 1960 **Vladimír Bednár** – vedúci produkcie
 25. 9. 1960 **Milan Bahul** – herec
 29. 9. 1920 **Michal Belák** – herec, spevák (zomrel 16. 3. 1981)
 29. 9. 1935 **Margita Černáková** – strihačka
 29. 9. 1935 **Viera Radványiová** – herečka

MEDIA Desk Slovensko informuje...

Na svojom júlovom zasadaní Výbor programu MEDIA Interim Evaluation of MEDIA 2007 schválil materiál, ktorého cieľom je zhodnotiť program MEDIA „v polčase“, a ktorý je zároveň základným materiálom k diskusii o ďalšej podobe programu s platnosťou od roku 2013. Zaujímavé sú celkové štatistiky: v priebehu prvých troch rokov platnosti súčasnej podoby MEDIA program podporil viac než 5 000 projektov, 3 000 subjektov žiadalo o podporu a 1 400 z nich podporu dostalo, z nich 56 percent boli nezávislí producenti, 31 percent distribútori a 11 percent ostatné subjekty. Úspešní žiadatelia sídlia v 98 regiónoch Európy z celkových 105. Finančné rozdelenie podpory bolo nasledovné: žiadatelia z piatich veľkých krajín (Nemecko, Veľká Británia, Francúzsko, Španielsko a Taliansko) dostali takmer dve tretiny všetkých vyplatených finančných prostriedkov, ďalších trinásť krajín dostalo 25 percent a nové členské štáty dostávajú stabilne 8 percent zo všetkých pridelených prostriedkov. Za pozornosť stoja aj ďalšie závery hodnotenia, nájdete ich na www.mediadeskslovakia.eu.

(vs)

Uzavierky višegrádskeho fondu

V septembri má uzáverku niekoľko výziev na prihlasovanie projektov do grantových programov Medzinárodného višegrádskeho fondu. Prvým z nich je Small Grants, ktorý podporuje popri iných aj kultúrne projekty. Maximálna podpora v ňom je 5 000 Eur a deadline má **1. septembra 2010**. V roku 2006 vznikol nový program pod názvom Visegrad Artist Residency Programme (VARP), ktorého cieľom je podpora výmen umelcov v rámci krajín V4. Jeho aktuálna výzva je určená umelcom, ktorí plánujú realizovať svoj projekt počas troch mesiacov roka 2011 v jednej z krajín V4. Vybraní účastníci aj hosťovské organizácie získajú mesačné štipendium vo výške 750 Eur, dĺžka rezidenčného pobytu je tri mesiace. Uzáverka prihlášok je **10. septembra 2010**.

Posledným programom višegrádskeho fondu je Standard Grants, podporujúci aj kultúrne spolupráce. Poskytuje podporu vyššiu ako 5 000 Eur a deadline na prihlasovanie projektov má **15. septembra 2010**. Viac na www.visegradfund.org. (uwe)

Prihlasovanie do East European Forum

East European Forum (EEF) je jedinečné stretnutie východoeurópskych dokumentaristov s významnými európskymi televíznymi producentmi, na ktorom režiséri a nezávislí producenti ponúkajú svoje autorské námety na koprodukcii, prednákup práv alebo neskoršie akvizície. 10. ročník EEF sa uskutoční na MFDF v Jihlave od 21. do 30. septembra 2010 a bude zložený z prípravného workshopu, verejnej prezentácie, okrúhlych stolov a networkingu pre účastníkov v rámci profesionálnej sekcie. Uzáverka prihlasovania projektov je **3. septembra 2010** a zoznam desiatich vybraných bude zverejnený 30. septembra 2010 na www.dokweb.net. Viac na www.dokweb.net/cs/east-european-forum/entry-form/. (uwe)

REBRÍČEK NÁVŠTEVNOSTI – TOP TEN

TOP 10 SLOVENSKO (1. 1. - 31. 6. 2010)

	počet divákov
1. Avatar	242 162*
2. Alica v krajine zázrakov 3D	158 185
3. Súboj titanov	80 719
4. Ako si vycvičíť draka	69 363
5. Sex v meste 2	66 255
6. Sherlock Holmes	65 679**
7. Princezná a žaba	58 373
8. Princ z Perzie: Piesky času	56 917
9. Alvin a Chipmunkovia 2	50 444***
10. Iron Man 2	39 846

* film mal premiéru 17. 12. 2009 a jeho celková návštevnosť je 351 827 divákov

** film mal premiéru 31. 12. 2009 a jeho celková návštevnosť je 67 378 divákov

*** film mal premiéru 17. 12. 2009 a jeho celková návštevnosť je 62 947 divákov

Zdroj: Únia filmových distribútorov SR

Zatiaľ čo po prvom polroku 2009 sme s radosťou konštatovali, že debutu Vladimíra Balka *Pokoj v duši* patrí so 115 850 divákmi druhá priečka, tak za rovnaké obdobie roku 2010 prišlo na všetkých 21 slovenských a koprodukčných filmov, ktoré sa v našich kinách predmali, len 19 105 divákov! Musíme si však uvedomiť, že počas prvých šiestich mesiacov nemal premiéru ani jeden majoritne slovenský hraný film. Tri tohtoročné naše premiérové tituly skončili v druhej päťdesiatke: *3 sezóny v pekle* (58. priečka s 5 131 divákmi), *Erotic Nation* (72. / 3 183) a *Oko ve zdi* (90. / 1 560). Medzi sto najnavštevovanejších sa dostali ešte dve vlnačejšie premiéry, a to *Líštičky* (76. s 2 811 divákmi) a *Osadný* (92. s 1 513 divákmi). Celkové prvenstvo patrí filmu *Avatar*, ktorý videlo 242 162 divákov, vlni ich prišlo na prvý film *Anjeli a démoni* „len“ 119 865.

Počas 26-tich týždňov prvého polroka 2010 malo celkovo premiéru 88 filmov (o 9 menej ako vlni), na čele týždenného rebríčka sa vystriedalo 11 z nich (20 v roku 2009). *Avatar* bol na čele od premiéry 17. decembra 2009 až do 3. marca 2010, teda celých 11 týždňov (z toho 9 v roku 2010). Najviac divákov za jeden týždeň videlo tiež film *Avatar*, a to 64 369 (vlni videlo film *Anjeli a démoni* 47 338 divákov), okrem toho dvakrát prekonal aj hranicu 40 tisíc divákov. To sa podarilo už len filmu *Alica v krajine zázrakov* (48 942 divákov). Najmenej divákov na prvenstvo stačilo filmu *Ako si vycvičíť draka*, počas premiérového týždňa ho videlo len 4 294 divákov. Celkovo počas prvého polroka 2010 prišlo do slovenských kín 1 784 187 divákov, čo znamená oproti rovnakému obdobiu roku 2009 nárast o jedno percento.

Miro Ulman

V termíne od 5. do 11. júna sa v hlavnom meste Macedónska Skopje konal 1. ročník medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov MakeDox. Slovensko na ňom zastupovali filmy *Slépé Jásky* Juraja Lehotského a *Ako sa varia dejiny* Petra Kerekesa, ktoré sa v auguste premietali v jedenástich macedónskych mestách ● Na 39. ročníku filmového festivalu krajín strednej a východnej Európy Lubušské filmové leto v poľskom Lagowe, ktorý sa konal v termíne od 20. do 27. júna, boli ocenené dva slovenské filmy. *Pokoj v duši* Vlada Balka získal cenu Juliusza Burskeho v hlavnej súťaži festivalu a dokument *Arsy-Versy* Mira Rema sa stal držiteľom hlavnej ceny, Zlatého hrozna v súťažnej kategórii dokumentárnych filmov ● Na 6. ročníku Filmového festivalu európskych dokumentárnych a antropologických filmov Dialektus v Budapešti, ktorý sa konal od 23. do 28. júna, získali ocenenia dva slovenské filmy. Hlavnú cenu v sekcii dokumentárnych filmov si odniesol Peter Kerekes za film *Ako sa varia dejiny* a v sekcii antropologických filmov získala Cenu divákov Sahraa Karimi za film *Afganské ženy za volantom* ● Na 6. ročníku Medzinárodného festivalu filmov o umení Arts&film, ktorý sa konal v dňoch od 24. do 26. júna v Telči a súťažilo na ňom 283 filmov z 32 krajín v piatich kategóriách, získal Grand Prix dokument *Ilja* Ivana Ostrochovského. Cenu Českého inšpirácie za mimoriadny umelecký počín získala snímka *Posledná maringotka* Petra Beňovského ● V termíne od 1. do 15. júla sa v Slovenskom inštitúte v Moskve konali projekcie archívnych filmov SFÚ *Slnko v sieťi* Štefana Uhra, *Slávnosť v botanickej záhrade* Ela Havettu a *Kristove roky* Juraja Jakubiska ● Takmer počas celých letných prázdnin sa v pražskej Meetfactory konali projekcie slovenských filmov z obdobia 60. rokov minulého storočia. Od 30. júna až do 18. augusta sa postupne premietli Uhrove filmy *Slnko v sieťi* a *Panna zástupníca*, Jakubiskove *Kristove roky* a *Vtáčkovia, siroty a blázni*, Havettove *Lálie poľné* a *Slávnosť v botanickej záhrade* i Hanákové snímky *322* a *Ja milujem, ty miluješ*.

pripravila (sim)

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE

(júl a august 2010)

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. **Petra Hanáková: Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra**
(SFÚ, Bratislava)
2. **Ludvig Hertzberg: Jim Jarmusch. Rozhovory 1980 – 2000**
(Camera Obscura, Pöbbram)
3. **Jana Dudková: Balkán alebo metafora. Balkanizmus a srbský film 90. rokov**
(SFÚ a VEDA Bratislava)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. **DVD Medená veža, r. Martin Hollý**
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)
2. **DVD Orlie pierko, r. Martin Hollý**
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)
3. **DVD Pacho, hybský zbojník, r. Martin Ľapák**
(Atpyfilm, Praha)

Prežiť svoj život * Svätá tráva * Fish Tank
Hlboký spánok * Zahraj to znovu, Sam
Biela stuha * Harold a Maude * Zmluva s vrahom
Muž z Londýna * Uživaj si, ako sa len dá!
Kamene * X=X+1

100
2010

PROJEKT

OD KLASIKY PO SÚČASNÉ TRENDY

NAJVÄČŠIA PUTOVNÁ PREHLIADKA FILMOV
ZO ZLATÉHO FONDU SVETOVEJ KINEMATOGRAFIE
A DIEL OCENENÝCH NA MEDZINÁRODNÝCH
FILMOVÝCH FESTIVALOCH

od **9. septembra**
v kinách a filmových kluboch

kalendárium

premiéry

distribúcia

rozhovor

publikácie

téma

filmové novinky

festivity

recenzia

profil

ohlasy

rebríčky a jubileá

programy

vybraných

premiérových kín

a filmových klubov

na miestach:

kníhkupectvá:

Artforum

Ex Libris

Ladon, s.r.o. –

kníhkupectvo Alexis

Modul

Svet knihy

filmové kluby,

kiná a artkiná:

A4 – nultý priestor

FK Charlie centrum

Mladost'

FK Naoko Trnava

FK Univerzita Nitra

Kino Fontána

Piešťany

Kino Junior Levice

Kino Scala Prešov

Kino Strojár Martin

Slovenský filmový

ústav – Klapka.sk

Divadelný ústav –

Prospero

vrátnica VŠMU

**SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV**
SLOVAK FILM
INSTITUTE

ISSN 1335-8286

9 771335 828003